

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, JULY – LIEPOS 16, 2013 • Vol. CIV Nr. 83

Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

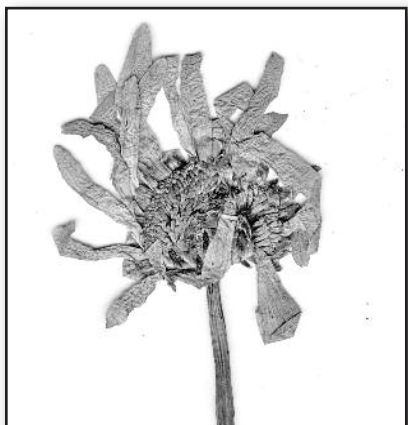
PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-15-2013

ŠIAME NUMERYJE:

Mūsų tikslas –
viena Lietuva – 5 psl.

Kaip buvo laidojami
S. Darius ir S. Girėnas – 9 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

„Lituanicos“ skrydis buvo drąsos, atsidavimo ir meilės Tėvynei išraiška

Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė Lenkijoje minėjo Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą 80-ąsias metines.
Džojos Barysaitės (ELTA) nuotr.

Pščelnik (ELTA) – Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė Lenkijoje minėjo Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą 80-ąsias metines. Šalies vadovė Lietuvos lakūnų žuvimo vietoje padėjo gėlių vainiką.

Stepono Dariaus ir Stasio Girėno pilotuojamas lėktuvas nukrito 1933 metų liepos 17 dieną. Skrydis, kuriuo buvo siekiama garsinti Lietuvos vardą visame pasaulyje, truko 37 valandas ir 11 minučių. S. Darius ir S. Girėnas turėjo nusukti per 7 tūkst. kilometrų. Iki tikslo lakūnams buvo likę viso labo apie 800 kilometrų.

Prezidentės teigimu, vieni pirmųjų perskridę Atlanto vandenyną ir taip nutiesę tiltą iš Europos į Ameriką, mūsų lakūnai kartu sujungė ir viso pasaulio lietuvius.

„Atlanto nugalėtojų žygdarbis mažą tautą pa-

vertė didele tauta. Narsių lakūnų skrydžio atminimas amžinai jungs mūsų šalies istoriją su jos dabartimi ir ateitimi. Linkiu, kad šis istorinis įvykis įkvėptų Lietuvą imtis ją garsinančių žygių“, – kalbėjo šalies vadovė.

Prezidentės teigimu, nedideliu lėktuvu įveikę Atlanto vandenyną ir patekę į aviacijos istoriją, prieš 80 metų S. Darius ir S. Girėnas visam pasauliui pranešė apie Lietuvą. „Lituanicos“ skrydis buvo drąsos, atsidavimo ir meilės Tėvynei išraiška.

Valstybės vadovė taip pat išlydėjo tradicinio bėgimo „Soldinas – Kaunas“ dalyvius. Ji dalyvavo šv. Mišiose šv. Jokūbo katedroje Ščecine ir įteikė padėkos raštus dvylikai Lenkijos piliečių, kurie populiariai S. Dariaus ir S. Girėno vardą bei puoselėja lakūnų atminimą.

Sekmadienį, liepos 14 d., prie Stepono Dariaus ir Stasio Girėno paminklo Marquette Park, Čikagos lietuviai prisiminė prieš 80 metų įvykusį lakūnų skrydį per Atlantą. Iš k.: ALT'o pirmininkas Saulius Kuprys, LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, Čikagos miesto tarybos narė Lona Lane, LR garbės konsulas ir ALT'o vicepirmininkas Stanley Balzekas Jr, JAV LB Vidurio Vakarų apygardos atstovė Milda Šatienė, JAV LB Marquette Park apylinkės pirmininkė Aušrelė Sakalaitė, seselių kazimieriečių atstovė ses. Papšytė, SSC.

Šauliai, skautai ir Dariaus-Girėno veteranų posto atstovai su savo vėliavomis atidavė pagarbą žuvusiems lakūnams. Po iškilnių prie paminklo švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios, po jų – iškilmingi pietūs ir minėjimas parapijos salėje.

Jono Kuprio nuotr.

Pergalę, kaip taikoje, taip ir kare, atneša vienybė – G. Rollenhagen

REDAKTORĖS ŽODIS

Tūkstančiai Amerikų vienoje

RAMUNĖ LAPAS

Niekada neužmiršiu savo pirmųjų išpūdžių pirmą kartą pastačius pėdą Amerikos žemėje. Tai buvo 1988-ųjų vasarą Čikagos O'Hare. Išlipau iš lėktuvo ir patekau į žmonių jūrą. Visai kitokių nei buvo pratusi matyti mano akis. Dairiausi ir vis klausinėjau – o šitas vyras iš kur? O kokia šitos moters kilmė? Pripratusi prie vieno genetinio tipo (Lietuvoje rusą ar užsienietį galėjai atskirti iš karto, kaip beje, ir atsidūrus Maskvoje arba Leningrade minioje tuoj pat pamatydavai lietuvių – be paklaidos!), niekaip negalėjau suprasti kas yra kas. Skirtingos tautybės, skirtingos rasės, pačios įvairiausios jų kombinacijos...

Praėjo daug metų, akis priprato prie įvairovės, pradėjau orientuotis ir klausimų „o jis – filipinietis ar korėjietis?“ kyla vis rečiau ir rečiau. Anksčiau kažkaip juk irgi atskirdavom estą nuo latvio, o azerbaidžanietį nuo armėno šiems dar nė neišsižiojus. Nors būta kuriozinių atvejų. Štai Kaukazo kalnuose sutikta senutė gruzinė per savo gyvenimą, matyt, ne itin daug girdėjo rusų kalbos, nes mūsų lietuvišką šneką priėmė už rusišką (neveltui juokaudavome, kad kai kurių Gruzijos kampelių tarybų valdžia nepasiekė!).

Bet kas manęs nepalauja stebinti – tai ta daugybė skirtingų pasaulių, kurie egzistuoja čia vienas šalia kito. Nereikia nė plačiosios Amerikos – čia pat Čikagoje jų tūkstančiai, pačių įvairiausių. Neseniai užėjau į mūsų, Oak Park, biblioteką ieškodama vienos knygos. Ši biblioteka – tai visa istorija. Kad ją atnaujintų ir praplėstų, iš bibliotekos kiemo

turėjo iškeldinti istorinį pastatėlį – namą, kuriame pusę metų gyveno rašytojo Ernest Hemingway šeima. Tą Victorian stiliaus namelį iškasė kaip grybą ir, užkėlę ant ratų su platforma, lėtai ir iškilmingai vežė į naują vietą kone visą dieną, nors atstumas tarp senojo ir naujojo namelio adreso – na, gal 0,5 km...

Taigi, mūsų naujoje erdvioje ir pasididžiavimą miestelio gyventojais keliančioje (kaip svarbų jiems skaityti!) bibliotekoje ieškomos knygos nebuvo, bet ji buvo gretimo Maywood bibliotekoje. „Nesiųskite, nuvažiuosiu pasiimti, – pasakiau. – Juk čia pat“. 10 minučių – ir aš vietoje. Tačiau atvėrusi pastato duris, pagalvojau, kad ne ten patekau. Buvau tikra, kad pataikiau į policijos skyrių. Mane pasitiko metalinė užtvara ir du ginkluoti policininkai. Patikrino krepšį ir nurodė į budintįjį prie langelio. Giliau taip ir nepabuvojau – man padavė atidėtą knygą ir aš galėjau grįžti į savo pasaulį.

Praeityje dažniau, bet dar ir dabar tenka girdėti pastabas (tiek iš atvažiavusių, tiek ir iš čia gyvenančių), kad „Amerikoje neskanus maistas“, „kino teatruose rodo tik šlamštą“, „moterys negražiai rengiasi“, „amerikiečiai neapsiskaitę ir neišsilavinę“, ir t. t., ir t. t. Patys žinote daugybę visų tų stereotipų, kurie teisingi gal tik iš dalies, o reiškia – neteisingi visai (juk tiesa negali būti dalinė – arba tiesa, arba netiesa, ar ne?). Iš tikrųjų Amerika – pilna atradimų ir siurprizų, ir kiekvienas čia atranda pasaulį, kurio ieško. Sutinkate koledže studentų, kurie sulaukė aštuoniolikos nemoka rašyti? Taip, bet ša-

lia – pasaulinio lygio universitetai ir mokslinės įstaigos. Kartais nereikia nė universiteto! Naujausios operos spektaklius ir geriausius koncertus mes aptariame savo rajono „Trader Joe's“ su moterimi, dėliojančia prekes ant lentynų!

Domitės kitomis kultūromis? Religijomis? Įvairiomis filosofinėmis kryptimis? Nekomerciniu kinu? Zombių vakarėliais? Senais automobiliais? Mano viena jaunystės laikų draugė, gavusi kvietimą kelis metus padirbėti California, svajotojo, kad štai čia jiedu su vyru pagaliau įsigis savo „svajonių automobilį“ – didelį, atvirą, rožinės spalvos. Kodėl gi ne? Tai kas kitoje aplinkoje atrodytų keistai, gal net juokingai, šioje, holivudiškoje aplinkoje, – visai tinkamas daiktas.

O kartais atrandi ir tai, ko neieškai. Prisipažinsiu, gyvendama Vilniuje, gana siauroje savo draugų ir bendradarbių terpėje, nedaug turėjau supratimo kuo kvėpuoja provincija. Su Lietuva iš tikrųjų susipažinau ...Čikagoje. Lygiai taip pat susipažinusi čia su antrosios emigracinės bangos lietuviais, labai ryškiai pajutau, ko iš tikrųjų neteko Lietuva, koks galėjo būti mūsų genofondas, kokia galėjo būti tauta, jei ne okupacija ir tremtys. Iš kitos pusės – niekada negyvenę „prie sovietų“, švelnų respublikų draugystės kvapą gali dabar užuosti Amerikoje, nes paskui lietuvius čia pliūptelėjo ir imigrantai iš Maskvos, Kijevo bei Minsko.

Iš tiesų, pilna skirtingų Amerikų ta mūsų Amerika! Čia net gali mokytis lietuvių kalbos!

Kaune susitinka Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vadovai

Kaunas (ELTA) – Pirmą kartą Kaune surengtas kasmetis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) ir Pasaulio Lietuvių jaunimo sąjungos (PLJS) kraštų valdybų pirmininkų suvažiavimas. Jis prasidėjo pirmadienį Kauno Vytauto Didžiojo universiteto salėje.

Iš viso pasaulio atvykę lietuviai per dvi dienas aptars savo veiklos prioritetus, švietimo, kultūrinės veiklos, informacijos sklaidos klausimus. Pasaulio lietuvių universitetas mielai sutiko tapti PLB suvažiavimo darbo ir šventinės programos partneriu. Rengti suvažiavimą Kaune nusprendė PLB valdyba, jos sprendimą iš anksto nulėmė šią savaitę šiame mieste labai plačiai ir iškilmingai minimas lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą jubiliejus.

„Kad galėtume kartu būti ten, kur prieš 80 metų ‘sparnuotųjų’ lietuvių laukė per 25 tūkstančių tautiečių“, – PLB leidžiamame žurnale ‘Pasaulio lietuvis’ savo pasirinkimą paaiškino organizatoriai.

Jų teigimu, suvažiavime bus pristatytas Pasaulio lietuvių universiteto projektas. Rytų kraštų ir Rusijos komisijos pirmininkas Gintautas Želvys kalbės apie šių kraštų problemas, jų sprendimo būdus, išsamų pranešimą skaitys ir Naujos emigracijos komiteto pirmininkė Aurelija Noreikienė.

Vieną svarbiausių išeivijos metų renginių praręš kitas išskirtinis PLB projektas: trečiadienį, atmenant tas istorines akimirkas, kai prieš 80 metų, liepos 17-ąją, minios kauniečių ir iš visos Lietuvos suvažiavusių kitų vietovių gyventojų laukė par-

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkė Danguolė Navickienė teigė, jog pasaulio lietuviai nenorėtų, kad dėl dvigubos pilietybės būtų rengiamas referendumas. Artūro Morozovo nuotr.

skrendant tautos didvyrių, įvyks unikalūs koncertas Kauno valstybiniame muzikiniame teatre. Pasaulio lietuvių vienybės dieną šį koncertą Lietuvai dovanoja išeivija.

Transatlantinio skrydžio metinėms skirtoje šventinėje programoje – beveik šimto išeivijos lietuvių – profesionalų bei saviveiklininkų, kolektyvų ir pavienių muzikantų, šokėjų, dainininkų bei skai-

tovų iš Airijos, Australijos, JAV, Jungtinės Karalystės, Latvijos, Lenkijos, Rusijos, Šveicarijos ir Vokietijos pasirodymai.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenę sudaro kraštų lietuvių bendruomenės, registruotos daugiau nei 40 šalių. PLB pirmininkų suvažiavimai vyksta kasmet, tačiau pirmąsyk toks išeivijos aktyviausių visuomenininkų susibūrimas rengiamas Kaune.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.
Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA **\$250.00**
JAV – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$80.00** • 3 mėn. **\$57.00**
Pirma klase: kasdien – **\$340.00** • visos savaitės **\$240.00**
Kanadoje (USD): – metams **\$390.00** • 1/2 metų **\$210.00** • 3 mėn. **\$110.00**
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams **\$615.00** • 1/2 metų **\$315.00**
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams **\$120.00** • 1/2 metų **\$66.00**

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA
JAV – metams **\$95.00** • 1/2 metų **\$70.00** • 3 mėn. **\$48.00**
Kanadoje (USD) – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$120.00** • 3 mėn. **\$75.00**
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams **\$220.00** • 1/2 metų **\$120.00**
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams **\$70.00**

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:
redakcija@draugas.org
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Kokius pastarųjų dienų renginius norėtusi išskirti kaip prasmingus? Lietuvos žurnalistų sąjungos pirmininkas Dainius Radzevičius prieš keletą dienų Vilniaus Žurnalistų namuose vadovavo diskusijai, narpliojusiai priežastis, kurios mums trukdo išgirsti oponentų ir net bendraminčių argumentus. Kalbant paprasčiau, – tądien bandyta suvokti, kodėl mes, lietuviai, negirdime savo artimo, kodėl pasiūvę vertinti tik tai, ką patys sakome arba darome. Žodžiu, kodėl nelinkę bent simboliškai pasidžiaugti savo bendraminčių ar konkurentų darbais?

Po kelių dienų Seime buvo surengta konferencija „Informacinis karas prieš Lietuvą“. Konferencijos metu savo nuomonę apie prieš Lietuvą vykdomus slaptuosius karus dėstė žymūs žurnalistai, politologai, universitetų dėstytojai. Pranešėjai sutartinai teigė, jog prieš Lietuvą nukreipta Rusijos žvalgybinė bei propagandinė veikla kelia rimtą susirūpinimą. Konferencija sulaukė rimtesnio nei iki šiol visuomenės dėmesio. Laisvų vietų beveik neliko. O ir jaunų žmonių atėjo ši syki kaip niekad daug. Nors, prisiminkime, dar ne taip seniai visi, bandę garsiau prabilti apie Rusijos ardomąją veiklą, būdavo laikomi keistuoliais, neišmanėliais arba primityvais.

Netrukus po konferencijos žvalgybine-kontržvalgybine tema portale 15min.lt buvo paskelbtas šio leidinio redaktoriaus Rimvydo Valatkos straipsnis „Vilnius – kaip pereinamasis Rusijos šnipų kiemas“. Pagrindinis politikos apžvalgininko R.Valatkos akcentas – Lietuva turinti tris rimtas bėdas. Pirma: Rusijos žvalgybininkai nesulaukia rimtesnio Lietuvos slaptųjų tarnybų atkirčio. Antra: Vakarų žvalgybos nebeapsitiki Lietuvos slaptosiomis tarnybomis. Trečia: savo slaptąsias tarnybas sugriovėme patys, savo rankomis.

Štai toji labiausiai įsiminusi R.Valatkos citata: „Vilnius tapo žvalgybų pereinamuoju kiemu, kuriame pirmaisiais smuikais griežia Rusijos šnipai. O Vakarų žvalgybininkai vis mažiau pasitiki Lietuvos kolegomis, nes savo žvalgybą – Valstybės saugumo departamentą – sunaikino didžiausi patriotai konservatoriai, veikdami išvien su „darbiečiais“ ir paksininkais bei vis antirusiškesnes kalbas, palyginti su savo valdymo pradžia, režianti prezidentė”.

O liepos 6-ąją, Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo dieną, teko dalyvauti pėsčiųjų žygyje „Džukų kovų keliais“. Tai būta jau antrojo kasmetinio pėsčiųjų žygio, skirto Lietuvos valstybės dienai paminėti. Politiko Gedimino Jakavonio organizuotas 20-ies ir 40-ies km ilgio pėsčiųjų žygis prasidėjo Senojoje Varėnoje prie Nepriklausomybės paminklo. Maršrutas driekėsi nuo Senosios Varėnos per Dainavos girią. Žodžiu, eita ne bet kokiais miškais. Žygiuota apylinkėmis, kurios mena daug mums svarbių, brangių, įsimintinų vietų, įskaitant ir partizanines kovas.

Renginyje paliko gilų įspūdį dar ir dėl to, kad žygiuojančiųjų laukė improvizuotos pasalos: caro, vokiečių, NKVD kareivių uniformomis persirengę vietiniai dūkai. Būta ir susitikimų su vietiniais gyventojais, devyniais Lietuvos sukilėlių, tarpukario Lietuvos karių ir Lietuvos partizanų uniformas. Būtent tos su ginklais susijusios atrakcijos labiausiai ir viliojo žygeivius. Retas kuris iš sukurusių keliasdešimt kilometrų smėlėtais miško keliukais neturėjo jėgų nusifotografuoti su Rusijos caro, vokiečių, NKVD ar mūsų partizanų uniformas dėvinčiais „kariškiais“.

Šnekučiuodamasis su pėsčiųjų žygį surengti padėjusiais Varėnos, Pauosupės, Lynažerio, Kriokšlio, Dubičių gyventojais patyriau išskirtinį šio krašto žmonių nuoširdumą. Vietinių draugiškumas neatrodė apsimestinis. Dzūkų žodžiuose, gestuose, žvilgsniuose nepastebėjau nė krislelio klastos, dirbtinumo.

Tačiau kaimai, per kuriuos teko pereiti, – išretėję. Vienas kitas senolis, vienas kitas šienplovys, traktorininkas, keletas dviračiais lakstančių berniukščių... Štai ir viskas. O kiek apleistų sodybų?

Šio žygio vaizdai galėjo papuošti mūsų valstybines bei komercines televizijas. Šio žygio akimirkas įamžinusios nuotraukos tikrai nebūtų subjaukorusios pagrindinių dienraščių bei savaitraščių pirmųjų puslapių.

Tačiau pėsčiųjų žygis „Džukų kovų keliais“ netapo itin reikšminga žinia Vilniuje susitelkusiai įtakingiausiai žiniasklaidai. Niekas nepadarė – komercinės televizijos ir leidiniai gyvena pagal

Pereinamojo Rusijos šnipų kiemo titulas

GINTARAS VIŠOCKAS

savo komercinius dēsnius. Ir ne mums tuos dēsnius pakeisti. Ir vis tik keista, kad šiuo žygiu bent jau „Facebook” erdvėje gausiai nepasidžiaugė tautininkiškos, patriotinės, visuomeninės organizacijos.

Mūsų menoras plačiai pasidžiaugti pėsčiųjų žygiu „Dzūkų kovų keliais“ traktuotinas kaip vienas iš nesusikalbėjimo, apie kurį Žurnalistų namuose kalbėjo LŽS pirmininkas D. Radzevičius, pavyzdžių.

Vieni lietuviai rengia buvusio Prezidento Antano Smetonos pagerbtuves, kiti lietuviai rengia baltų stovyklas Dieveniškėse, tretieji lietuviai rengia pėsčiųjų žygį Dzūkijoje. Visų sumanymai gražūs, sveikintini. Bet mes vieni kitų veiklos nematome. Gal nespėjame pamatyti? O gal nenorime pamatyti? Bet kokių atvejų pasipūtėliška laikysena, esą plušų vardan Lietuvos tik aš, o visi kiti tik imituoja rimtą veiklą, – pražūtinga. Mes privalome atsikratyti nuostatos, jog prasminga ir godotina tik tai, ką „aš padarau“. Mums privalu liautis ignoruoti, menkinti tuos darbus, kuriuose neiškalta aukso raidėmis mano paties pavardė ar neįdėta didinga mano paties portretinė nuotrauka.

Klausantis Žurnalistų namuose kalbėjusiųjų išsiminė žurnalisto Vidmanto Valiušaičio pastaba, kodėl mes, pripažindami, jog mums kenkiama ir žvalgybiniuose, ir propagandiniuose baruose, vienam žurnalistui, kaip ir kitiems, nepasiekėme: verkšlename: apsiribojame plačiais apvergtinos padėties aprašymais ir intensyviai neieškome galimybių priešintis. Pasaulinėje istorijoje apstu atvejų, kai mažesnis ne tik sugebėdavo pasipriešinti didesniai kaimynui, bet ir laimėdavo lemiamą mūši.

Taip, mus supa daug stipresnių, įtakingesnių interesų. Bet tai nereiškia, kad mes privalome pasiduoti be kovos. Bent jau bandyti puoselėti lietuviškuosius interesus mums neuždrausta.

Beje, į šią temą rimčiau nebandė įsigilinti Žurnalistų namų diskusijoje dalyvavęs buvęs Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas parlamentaras Arvydas Anušauskas.

Įsiminė ir Žurnalistų namuose kalbėjusio advokato Arūno Marcinkevičiaus svarstymai, kodėl Lietuvos visuomenė nenorinti nei matyti, nei girdėti, kas gi dedasi teismo posėdžių salėse nagrinėjant Medininkų žudynių bylą. Šioms advokato pastaboms negalima nepirarti. Eglės Kusaitės, Gatajevų, Vytauto Pociūno žūtis bylas analizuoja be-

veik visa lietuviškoji žiniasklaida. Medininkų žudynių byloje – viskas atvirkščiai.

Žurnalistų namuose diskutavęs filosofas Krescencijus Stoškus įdomiai svarstė, ko verti mūsų televizijose rengiami triukšmingi debatai. Iš pirmo žvilgsnio – objektyvu, sensacinga, prasminga. Juk prie apskritojo stalo dažnųsuk sukviečiami skirtingų pažiūrų, skirtingų politinių partijų atstovai. Bet kokia tokių diskusijų vertė, jei kiekvienas apskritojo stalo atstovas kalba vien tik tai, kas jam svarbu bei įdomu, ir absoliučiai negirdi ir net nekėtina įsiklausyti, kokius argumentus pateikia jo priešininkai? Kokia nauda iš tokių diskusijų, jei dažnųsuk kalbama ne argumentų, ne palyginimų, ne skaičių, o politinių lozungų ir skanduočių kalba? Vienas – apie batus, kitas – apie ratus.

Taigi mūsų televizijose daug politinio triukšmo. Tačiau po triukšmingų ginčų kažkodėl aiškiau netampa. Nei dėl atominės jėgainės, nei dėl Lietuvos-Lenkijos ar Lietuvos-Rusijos tarpusavio santykiu.

Panašių pastabų galima pažerti ir konferencijos „Informacinis karas prieš Lietuvą“ organizatoriams. Ši tikrai svarbi konferencija buvo surengta būtent taip, kad ir vėl neliko laiko diskusijoms. Gal organizatoriai sąmoningai siekė išvengti debatų baimindamiesi, kad diskusija nepavirstų kai kurių klausytojų primityviais monologais? Juk „viską išmanantiems“ labai keblu įrodyti, jog konferencija skirta tikrai ne jų „asmeniniams pasisakymams“.

Žinoma, galimos ir kitos prežastys. Galbūt organizatoriai vengė pagrindinio klausimo: ką pri-
valu atlikti, jei nuoširdžiai siekiame apriboti prie-
šiškų slaptųjų tarnybų siautėjimus Lietuvoje? Juk
dauguma pranešėjų, įskaitant ir gynybos apžvalgi-
ninką Aleksandrą Matonį, ir Vilniaus universiteto
Komunikacijos fakulteto docentą Mantą Martišių,
ir Seimo narį Mantą Adomėną, ir Ronald Reagan
laisvės centro direktorių Justą Šireiką, didžiausią
dėmesį skyrė susiklosčiusios padėties apibūdini-
mui. Išsamesnių svarstymų, kaip galėtume pasi-
priešinti, – neteko išgirsti.

Parlamentaras Egidijus Vareikis konferencijai besibaigiant pateikė vieną klausimą. Nors pats pripažino, kad jo pasiteiravimas neturi jokios prasmės, nes išsivaikščioję patys pranešėjai, kuriems jis norėtų skirti savo pastabas.

Tad diskusijos, kurioje būtų kalbama apie tai, kaip ir kokiomis priemonėmis privalome gintis, teks palaukti. O tai byloja, kad Lietuvoje veikiantys Rusijos ir kitų priešiškų valstybių šnipai, apie kuriuos pastaruoju metu tiek daug kalbame iš įvairiausių tribūnų, gali jaustis saugūs. Lietuviai dar nesurado priešnuodžių. Pereinamojo Rusijos šnipų kiemo vardas Vilniui, matyt, prigijęs ilgam.

Šeštadieninį „Draugą“ galima įsigyti:

Čikagoje –
DRAUGAS 4545 West 63rd Street

ATLANTIC EXPRESS
2719 West 71st Street

BOBAK'S 5275 South Archer

RACINE BAKERY 6216 West Archer

Summit–
GRAND DUKES DELI 6312 S.
Harlem

Westmont–
CAFE „RŪTA” 6551 South Cass
Avenue

Darien –
CAFÉ „SMILGA” 2819 83rd Street

„OLD VILNIUS“ CAFE / „LIETUVĖLĖ“
2601 75th Street

Palos Hills –
LITHUANIAN PLAZA BAKERY AND
DELI 9921 South Roberts Road

Hickory Hills –
95th PRODUCE MARKET 7759 West
95th Street

Lemont–
PIOTR'S DELI
818 State Street 630-257-1157

MATULAITIS MISSION 14911 East
127th Street

Homer Glen –
EUROPEAN IMPORTS FOOD AND
DELI 13017 West 143rd Street

Glen Ellyn –
EURUS DELI
22W 535 Butterfield Road

TELKINIAI

Manchester, MI

„... ir svajonėse sugrįšim, kur Spyglys ir Dainava!”

Sėdint ant tokio suolelio galima ir pasvajoti, ir palydėti saulę.

Adolfo Terešiaus rūpintojėlis visada laukia atvykstančiųjų.

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Daug metų Dainavos stovyklautojai prislėgtomis širdelėmis savo stovyklavimą baigdavo su svajonėmis vėl sugrįžti – „kur Spyglis ir Dainava”. Nežinau šios populiarios dainos „Ei, drauguži” autoriaus ar autorių, bet spėju, kad ji buvo Fausto Strolios sukurta po stovyklos įsteigimo. Dainava buvo įkurta 1955 m., o pirmoji vasaros stovykla įvyko 1957 m. Tai buvo prieš 56 vasaras!

Daug kas Šiaurės Amerikoje žiemos metu išsirušia į ekskursijas laivais Karibų jūroje ir aplanko įvairias vietas. Tokios ekskursijos yra gerai suplanuotos ir dažniausia puikiai vyksta metai iš metų. Daugiaaukščiuose laivuose turistai apgyvendinami, valgydinami, jiems siūlomos įvairios pramogos, o laive denyje dirbuojasi profesionali laivo komanda. Visa tai planuojama iš anksto, reikalingi mechanškai patikimi laivai bei patyrusi komanda. Daugybės dalykų keliautojai net nepastebi, ypač kai viskas sklandžiai vyksta.

Panašiu ekskursiniu laivu galima laikyti ir Dainavos jaunimo stovyklą, esančią prie Manchester, Michigan valstijoje. Čia kas vasarą suplaukia šimtai stovyklautojų, daugiausia lietuvių jaunimo ir užima niekur neplaukiančią Dainavą. Kaip gero laivo igula, stovyklos vadovybė bei stovyklaujančių grupių vadovai iš anksto planuoja, ruošiasi, kad stovyklautojų patirti išpūdžiai sukeltų pasiryžimą čia vėl sugrįžti.

Kasmet Dainavos vadovybė šaukia stovyklos

rėmėjų suvažiavimą. Šimet toks suvažiavimas įvyks liepos 28 d., 2 val. p. p. (EDT laiku). Suvažiavimo metu bus pateikta Direktorių tarybos apyskaita, skaitomi pranešimai. Taip pat bus revizijos komisijos rinkimai. Dalyviai turės progą pasisakyti dėl pranešimų, siūlyti gaires ir projektus ateities veiklai. Kvietimo laiške Dainavos vadovybė praneša, kad šį pavasarį buvo atlikti svarbūs darbai – nupirkti nauji čiužiniai, pataisyta 100 senų lovų, pagerinta elektros sistema ir išnaikintos Spygliaus ežero žolės, taisyta vandentiekio sistema ir indų plovykla pagrindinėje virtuvėje, taigi buvo išlaidų. „Be nuoširdžių aukotojų, kasos papildymą sunku būtų atlikti, tad vėl kreipiamės į Jus prisidėti prie Dainavos ateities išlaikymo!” – sakoma laiške.

Kas sudaro Dainavos vadovybę? Laiško parašėte išvardinti visi: tai kun. Gintaras Jonikas, dvasios vadas; Kastytis Giedraitis, pirmininkas; dr. Audrius Polikaitis, vicepirmininkas; Dana Rugienytė, išdininkė; dr. Marius Laniauskas, sekretorius; Marija Domanskytė, Marius Kasniūnas, dr. Teresė Kazlauskienė, dr. Eligijus Lelis, Algis Petruilis, Kęstutis Sušinskas ir dr. Kristina Žvinakytė – nariai.

Rėmėjams išsiuntinėtoje finansinėje apyskaitoje pateikti 2012 metų skaičiai. Palyginimui taip pat nurodomos 2011 metų sumos. Skaitytojų įdomumui, keletą jų paminėsiu. 2012 m. viso pajamų turėta 122,268 dol. Daugiausia gauta iš stovyklaujančių grupių – viso 58,091 dol. Aukų sulaukta 44,376 dol. Tarp aukotojų – vienas anonimas, padovanojęs net

20,000 dol. Apie 6,000 dol. gauta iš užkandinės prie paplūdimio. 2011 m. viso pajamų gauta 111,395 dol., t. y., apie 11,000 dol. mažiau negu pernai.

Išlaidų 2012 m. susidarė 96,328 dol. arba 753 dol. daugiau nei 2011-aisiais. Didžiausios išlaidos skirtos stovyklos atnaujinimui – 28,344 dol. (2011 m. – 25,903 dol.). Po maždaug 20,000 dol. kasmet išleidžiama dujoms, elektrai, vandeniui ir telefonui. Beje, dujos sudaro daugiau kaip pusę šios sumos. Valymui ir valymo priemonėms kasmet išleista maždaug po 18,000 dol. Užkandinė atneša pajamas (pernai – apie 6,000 dol.), tačiau jos išlaikymui išlaidos pernai sudarė 3,707 dol., o pelno gauta 2,725 dol. Šiukšlių išvežimo išlaidos pakilo nuo 1,241 dol. 2011 m. iki 2,238 dol. pernai. Paminėtinos labai mažos administracinės išlaidos – 2012 m. jos buvo 1,088 dol., o 2011 m. – „mikroskopiškai” maža – 153 dol. suma! Man labai aišku, kad čia tik maža dalis tikrų išlaidų, nes savanoriška vadovybė ne tik daug dirba, bet tuo pačiu daug susidariusių išlaidų sumoka iš savo kišenės. Tokia yra Dainavos kultūra, Dainavos dvasia, ugdyta ir ugdoma jau trečioje kartoje nuo stovyklos įkūrimo.

Tą pačią dieną, liepos 28, sekmadienį vyksta metinė stovyklos šventė-gegužinė, kuri prasidės 12 val. p. p. vietos laiku. Tai proga pasimaudyti ežere, užkasti su stovyklautojais, išbandyti laimę loterijoje, pasimatyti su senais draugais, užmegzti naujas pažintis ir dienai baigiantis sau pasizadėti, kad netrukus vėl sugrįšime – „kur Spyglis ir Dainava”.

Stovykloje poilsiaujantys gali ir sportuoti, ir žaisti, ir maudytis bei džiaugtis nepakartojama Dainavos stovyklos aplinka.

„Draugo” archyvo nuotraukos

DIDYSIS POKALBIS

Mūsų tikslas – viena Lietuva

Gintė Damušytė LR Užsienio reikalų ministerijoje Užsienio lietuvių reikalų departamente pradėjo dirbti visai neseniai, – po puspenktų metų darbo ambasadore ypatingiems reikams Kanadoje. Šių metų balandį ji buvo paskirta šio departamento direktore.

VITALIUS ZAIKAUSKAS

– Papasakokite apie savo darbą, kokios jūsų vadovaujamo departamento funkcijos?

– Mūsų tikslas – kad būtų įgyvendinta Lietuvos Respublikos vyriausybės sudaryta „Globalios Lietuvos” programa. Pradžią nėra paprasta, nes programa nėra visiems labai aiški ir suprantama. Kritikai į mus žiūri gana skeptiškai. Jie išsivaizduoja, jog tai yra virtuali veikla, virtualus sumanymas – moderniomis komunikacijos priemonėmis palaikyti ryšį su užsienyje gyvenančiais lietuviais. Mane tai stebina, nes manau, kad programos tikslai yra itin aiškūs ir apibrėžti – naudojant skirtingas priemones pritraukti užsienyje gyvenančių tautiečių dėmesį, įtraukti juos į Lietuvos gyvenimą pačiu plačiausiu būdu.

Mes bendradarbiaujame su 13 valstybinių įstaigų, kurios dalyvauja šios programos įgyvendinime. Dirbame ranka rankon. Visos šios įstaigos savais būdais ir savomis priemonėmis telkia užsienyje gyvenančius tautiečius, rūpinasi išnaudoti jų galimybes, stengiasi prisikviesti jaunimą atgal į Lietuvą.

Užsienio reikalų ministerija skatina bendruomeniškumą, nori dirbti su susiorganizavusiomis bendruomenėmis, tuo pačiu ragina jungtis į naujas bendruomenes tose šalyse, į kurias yra didžiausia emigracija iš Lietuvos. Skatiname gerus sumanymus, nes poreikis veiklai yra labai nemažas. Suprantama, į tuos sumanymus pasižiūrime ir kritiškai, nes ne visuomet jie yra labai geri, įdomūs ir remtini.

Tačiau džiugu stebėti didelį entuziazmą, kylantį bendruomenėse – mes kasmet gauname apie 250 paraiškų su prašymais dalyvauti „Globalios Lietuvos” programoje. Šiemet iš jų finansavimui atrinkome 100. Tai paraiškos stiprinti lituanistinį švietimą, įvairūs kultūriniai sumanymai, pasiūlymai kaip stiprinti bendruomeniškumą. Mes svarstome įvairių sričių paraiškas. Pvz., prašymus paremti jaunimo stovyklas, vaikų atsiuntimą vasaros stovyklai į Lietuvą ar pan. Tuos projektus svarsto

me ne vien tik mes – juos apsversto ir kitos ministerijos ir įstaigos, lietuvių bendruomenės. Mes tik vertiname surinkus visas nuomones.

Užsienio reikalų ministerija koordinuoja šias veiklas, visas programos sritis, bet jei kalbėtume vien tik apie Užsienio reikalų ministerijos vaidmenį, – nepamatytume viso šios programos vaizdo. Reikia matyti ir tų kitų įstaigų veiklą.

– Manyčiau, jog skaitytojams būtų įdomu, jei suminėtumėte tas įstaigas ir ministerijas, įgyvendinančias „Globalios Lietuvos” programą. Ką kiekviena iš jų konkrečiai veikia?

– Kultūros ministerija: rengiasi seminarui „Lietuvos santykis su jos nelietuviškąja išeivija”, ruošia informacinį leidinį „Lietuvos kultūros gidas”.

Švietimo ir mokslo ministerija: rūpinasi ir remia užsienio lietuvių vaikų mokomuosius renginius, vykstančius Lietuvoje, organizuoja kvalifikacijos tobulinimo seminarus švietimo darbuotojams, remia užsienio lietuvių studentų studijas Lietuvos aukštosiose mokyklose, finansuoja specialistus, išvykusius į užsienio formaliojo švietimo įstaigas;

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija: ruošia elektroninį leidinį „Gyvenimas ir darbas Lietuvoje”, teikia psichologo konsultacijas emigracijos problemų paliestiems asmenims.

Ūkio ministerija: internetinėje erdvėje, bando apjungti visus išeivijos profesionalus, vykdo programą „Kurk Lietuvai” ir kt..

Sveikatos ministerija: rengia fotografijos parodą, pasakojančią apie Amerikos lietuvių savanorių organizacijos „Lithuanian Mercy Lift” veiklą.

Lietuvos radijas ir televizija: televizijos kanalas „LRT Lituanica”.

Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba: teikiama duomenys Vytauto Didžiojo universiteto Išeivijos studijų centrui apie visus valstybės archyvuose saugomus užsienio lietuvių archyvus, kad jie būtų susisteminti.

Informacinės plėtros komitetas ir Vyriausioji rinkimų komisija: kuriama teisinė bazė, atversianti platesnes galimybes užsienio lietuviams dalyvauti rinkimuose.

Kūno kultūros ir sporto departamentas: rengėsi ką tik pasibaigusiomis IX Pasaulio lietuvių sporto žaidynėms.

Lietuvos statistikos departamentas: 2014 m. bus paskelbtas užsienyje gyvenančių lietuvių skaičius (2010 m. vykusio gyventojų surašymo surinktų duomenų pagrindu).

Pagrindines su reintegracija susijusias veiklas įgyvendina Socialinės apsaugos ir darbo ministerija kartu su Švietimo ir mokslo ministerija: sprendžiami į Lietuvą grįžtantiems lietuviams aktualūs švietimo, sveikatos apsaugos, gyvenamosios vietos deklaravimo ir kiti klausimai.

Tačiau tai tik bendrieji sumanymai. O mes finansuojame ir daugiau renginių. Kai kurie tikrai labai dideli ir labai reikšmingi.

Gintė Damušytė.

URM nuotr.

– Ar išeivijos veikla didele dalimi priklauso nuo Užsienio lietuvių departamento galimybių ją palaikyti?

– Galvojame kaip paskatinti bendruomenes ieškoti savo renginiams rėmėjų, nes nesame pajėgūs prisiimti visą finansinę naštą. Mes skatiname į projekto vykdymus įtraukti kaip galima daugiau bendraminčių.

Kanados Lietuvių Bendruomenė laikosi nuostatos nesikreipti į Lietuvos įstaigas dėl finansinės pagalbos – sako, kad jų finansinė padėtis yra pakankamai stabili, todėl jie gali išsiversti patys savo jėgomais. Labai džiaugiamės tokiu sprendimu – tai mums labai didelė pagalba. Norisi pasakyti, kad mes remiame Jungtinėse Amerikos Valstijose rengiamos Neringos stovyklos stovyklautojų kultūrinį švietimą, pagal išgales finansiškai prisidedame prie JAV ir Kanados išeivijos vaikų stažučių Lietuvoje. Praktikų ir stažučių rėmimas yra mūsų prioritetai. Štai ir dabar, šiomis dienomis, Lietuvoje lankosi 31 studentas iš JAV – liepos 16 dieną juos priims Užsienio reikalų ministras.

Mes norime padėti bendruomenėms užmegzti kaip galima tampresnius santykius su vietos valdžiomis – tai visada išeina į naudą. Štai visai neseniai sugrįžau iš Jungtinės Karalystės. Ten vietos bendruomenės su pasididžiavimu pasakoja, kaip gerų santykių dėka iš vietos valdžios gauna net nemokamas patalpas. Tokių puikių bendradarbiavimo pavyzdžių yra daug. Tai labai pakelia ir Lietuvos vardą, Lietuva tampa labiau žinoma šalis.

Kitas mūsų veiklos prioritetas yra profesionalų tinklai – suvienyti visus visų sričių profesionalus, kad jie būtų žinomi, pasiekiami. Taip mes galime būti naudingi jiems, o jie – mums. Siekiame racionaliau išnaudoti protų apykaitą. Šitaip mes galime pagelbėti ieškant savo kolegų, tų pačių mokslo ar verslo sričių specialistų, per juos gali ateiti ir intelektualinė pagalba ar bendradarbiavimas, gal net investicijos. Vienijasi pačių įvairiausių sričių specialistai, tačiau bene daugiausia šioje srityje yra pažengę verslininkai – jie labai sparčiai ir labai noriai organizuojasi. Taip ir susikūrė nevyriausybinių organizacijų tinklas, labai veikli ir veržli „Global Lithuanian Leader”. Svajojame tokius tinklus matyti ir kitose srityse, kad ir mokslininkai, medikai ar kokių kitų sričių specialistai apsijungtų, dalintųsi informacija, patirtimis, sumanymais.

Tačiau turime prisipažinti, kad yra ir silpnųjų mūsų darbo vietų – pirmiausia, tai nelabai sekasi išjudinti Lietuvos rajonus bendradarbiauti su užsienio lietuviais. Labai tikimės visgi atrasti raktą, kad šis judėjimas suvešėtų. Nors, jog čia visiškai tyla ir ramybė negalime sakyti – turime labai įspūdingų tokio bendradarbiavimo pavyzdžių. Deja, jie visi kažkodėl tik Suvalkijoje. Reiktų plėtoti miestų susigiminiavimo idėjas.

Dėkoju už pokalbį.

2012 m. gruodžio 19 d. „Infobalt” (130 Lietuvos informacinių ir ryšių technologijų įmonių bei mokslo ir studijų institucijų vienijanti asociacija) apdovanojo ambasadorę G. Damušytę už rinkų atvėrimą Lietuvos IT sektoriui.

Thomo Manno festivalį Nidoje atidarė trys prezidentai

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Šeštadienį, liepos 13 d., Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė ir Vokietijos Prezidentas Joachim Gauck Nidoje atidarė XVII tarptautinį Thomo Manno festivalį. Kartu dalyvavo ir šio festivalio globėjas Prezidentas Valdas Adamkus. Festivalis tęsis iki liepos 20 dienos.

Festivalio atidarymo koncertas surengtas Nidos evangelikų liuteronų bažnyčioje. Prieš jam prasidedant savo kalboje Prezidentė Dalia Grybauskaitė pabrėžė, kad „vienas didžiausių dvidešimtojo amžiaus rašytojų sujungia Lietuvą ir Vokietiją – mūsų žmones ir mūsų kultūras. Jis dar kartą primena, kaip glaudžiai yra susijusios mūsų šalys“. Šalies vadovės nuomone, šis festivalis yra vienas ryškiausių kultūros renginių Lietuvoje.

Festivalio atidarymo kalboje Vokietijos Prezidentas priminė Th. Manno priverstinės emigracijos istoriją, Lietuvos ir Rytų Vokietijos patirtį kovojant dėl laisvės ir demokratijos bei aktualią Europos Sąjungos padėtį. „Europos projektas šiuo metu patiria sudėtingą pasitikėjimo krizę, bet esu tikras, jog tai krizė, kurią mes kartu įveiksime“, – kalbėjo Prezidentas.

J. Gauck džiaugėsi Lietuvos inteligentijos nuopelnu išsaugant vokiečių rašytojo T. Manno vasarnamį kurorte per sovietų okupacijos laikotarpį bei paverčiant jį tautas ir valstybes jungiančiu kultūros centru. Festivalio renginiais domėjęsis Vokietijos vadovas neatmetė galimybės ateityje pats dalyvauti renginių programoje kaip rašytojas: prieš kelerius metus J. Gauck išleido memuarų knygą „Žiema vasarą, pavasaris rudenį“, kuri sulaukė di-

Festivalio atidarymo Nidos evangelikų liuteronų bažnyčioje akimirka. Iš k.: Joachim Gauck, Dalia Grybauskaitė, Valdas Adamkus.

delio skaitytojų susidomėjimo.

Festivalio pradžios koncerte pianistas Daumantas Kirilauskas, vargonininkė Živilė Stonytė ir kamerinis choras „Aidija“ atliko Georg Friedrich Händel „Aleliuja“ iš operos „Mesijas“, Richard Wagner bei Ferenz Liszt „Izoldos mirtis“, taip pat nuskambėjo festivalio užsakyto kūrinio premjera – Vidmanto Bartulio „Mano (Manno) kopos“ ir kiti kūriniai.

Vokietijos Prezidentas J. Gauck Lietuvoje praleido kelias dienas, o iš viso jo kelionė po tris Baltijos šalis tęsiasi daugiau kaip savaitę. Vilniuje jis dalyvavo abiejų šalių verslo forume, o šeštadienį prieš atvykdamas į Nidą Klaipėdoje susitiko su vokiečių bendruomenės Lietuvoje nariais.

Nidoje Vokietijos Prezidentas kartu su gyvenimo drauge Daniela Schadt apsilankė T. Manno name-muziejuje, čia jiems buvo surengta ekskursija. Nobelio premijos laureatas T. Mannas šiame vasarnamyje Nidoje gyveno 1930–1932 metų vasaromis. Čia jis rašė savo romaną „Juozapas ir jo broliai“.

Po to prezidentai pasivaikščiojo po Nidos kopas, fotografavosi. Kaip visada vasarą čia lankosi daug vokiečių turistų, kurie entuziastingai sveikino savo šalies va-

dovą. Prieš atvykstant prie kopose esančio saulės laikrodžio D. Grybauskaitei ir J. Gauck, buvo užtvėrti praėjimai per kopas, tad iš arti šalių vadovus mažai kas galėjo pamatyti. Prezidentų lankymosi T. Manno muziejuje metu jis taip pat porai valandų buvo uždarytas paprastiems lankytojams, čia pat buvo surengtos ir nedidelės vaisės abiejų šalių delegacijoms.

„Kalbėdami apie Lietuvos pirmininkavimą Europos Sąjungai, pirmiausia išsivaizduojame politinę šio reiškinio dimensiją. Tačiau Vokietijos Prezidento ir Lietuvos prezidentės apsilankymas Nidoje suteiks galimybę išryškinti jos kultūrinį aspektą“, – teigė Th. Manno kultūros centro direktorė Lina Motuzienė.

Vokietijos Prezidento apsilankymu Nidoje domėjosi nemažai vokiečių žurnalistų. Televizijos RTL atstovai kalbino Nidos gyventojus ir turistus, filmavo gražius Nidos senuosius namus ir spalvingus gėlių darželius prie jų. Vėliau RTL televizijos laidoje buvo pabrėžta, kad Prezidentas J. Gauck liko patenkintas savo apsilankymu šiame kurortiniame mieste.

J. Gauck nėra pirmasis Vokietijos Prezidentas, kuris bus svečiavęsis Th. Manno muziejuje – 1999 metais, kai Lietuva dar nebuvo Europos Sąjungos narė, čia viešėjo tuometis Vokietijos vadovas Roman Hercog. Šie T. Manno festivaliai Nidoje rengiami nuo 1996 metų.

Šiometis Th. Manno festivalis užbaigia trejų metų teminį ciklą, skirtą Nobelio premijos laureatui Czesław Miłosz. Renginio epigrafu buvo pasirinktas jo esė rinktinės „Tėvynės ieškojimas“ pavadinimas. Tarptautinio festivalio renginiai vyksta lietuvių ir vokiečių kalbomis, jie tradiciškai rengiami rašytojo vasarnamyje veikiančiame memorialiniame muziejuje, taip pat Nidos evangelikų liuteronų bažnyčioje, Neringos istorijos muziejuje, V. ir K. Mizgirių menininkų namuose bei Vilniaus dailės akademijos (VDA) Nidos meno kolonijoje.

Sekmadienį T. Manno memorialiniame muziejuje surengtas knygos „Ona Narbutienė. Gyvenimo preliudai“ pristatymas, kuriame dalyvavo knygos autorius Edmundas Gedgaudas ir muzikologė Vytautė Markeliūnienė, vėliau čia vyko Goethes instituto ir VDA Nidos meno kolonijos stipendininko Wilhelm Klotzek parodos „Niekuomet ten“ atidarymas ir tekstų skaitymai, o vakare Nidos evangelikų liuteronų bažnyčioje skambėjo fortepijono rečitalis, atliekamas Gabrieliaus Aleknos.

Kitomis festivalio dienomis surengta diskusija „Vokietija ir Lenkija – du (a)politiškumo atvejai apolitiško žmogaus žvilgsniu“ su Lenkijos instituto Vilniuje svečiu, Varšuvos universiteto filosofu Marek Cichocki, atidaryta paroda „Savos teritorijos“, surengtas čekų kamerinės muzikos vakaras, T. Manno bičiulių popietė, vyko filmų peržiūros, daug kitų renginių. Liepos 20-ąją po susitikimo ir diskusijos su istorike, ilgamete Thomo Manno kultūros centro mokslo darbuotoja Ruth Leiserowitz rengiamas festivalio pabaigos koncertas, kurio metu skambės Georg Friedrich Händel ir Johann Sebastian Bach muzika.

Abiejų šalių prezidentai fotografavosi kopose prie saulės laikrodžio.

Organizatorių nuotr.

T. Manno name-muziejuje laukiama prezidentų.

A. Vaškevičiaus nuotr.

LIETUVA IR PASAULIS

Paskelbti geriausi Lukiškių aikštės projektai

Vilnius (ELTA) – Lietuvos laisvės kovotojų įamžinimo Lukiškių aikštėje idėjos projektų konkurso ekspertai pirmadienį, liepos 15 d., atplėšė vokus su šūkių šifrais ir paskelbė pirmųjų penkių vietų laimėtojus.

Kultūros ministerijos teigimu, atrinkti darbai geriausiai atitiko konkurso sąlygas ir visuomenės poreikius. Iš šių penkių darbų ekspertai išskyrė vieną, kurį pasiūlė įgyvendinti.

Pirmąją vietą pelnė autorių kolektyvo – Vidmanto Gylikio, Vytenio Hansell ir Ramunės Švedaitės projektas „Tautos dvasia“, vaizduojantis sielos nerimą – iš narvo išlekiantį paukštį.

Antrosios vietos laimėtoja – skulptūrinė kompozicija „Šviesa“, kurios autoriai – Kęstutis Antanėlis, Dalius Regelskis ir Gintautas Tiškus.

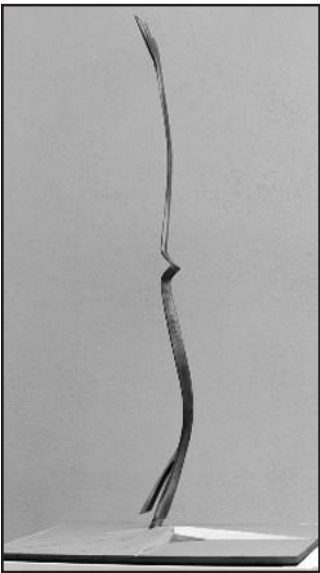
Trečiąją vietą ekspertų komisija skyrė Gitenio Umbraso kūrinio „Lietuvos laisvė“ projektui.

Ketvirtoji vieta atiteko Algirdo ir Stanislavo Kuzmų projektui „Laisvės motina“. Penktąją vietą ekspertai skyrė projektui „Proveržis“ (autoriai Kęstutis Lanauskas, Robertas Antinis, Linas Tuleikis, Paulius Vaitiekūnas).

Galutinis sprendimas dėl konkurso laimėtojų Kultūros ministerijoje bus paskelbtas patikrinus projektų teikėjų kvalifikaciją įrodančius dokumentus ir išnagrinėjus pretenzijas, jeigu jos bus pateiktos.

Projektų konkurso ekspertai pirmenybę teikė tiems darbams, kurių sprendimai įjungia į Lukiškių aikštės erdvę ir miesto kasdienį gyvenimą, taip pat tiems, kurių simbolika pakankamai talpi pagerbti visų laikų Lietuvos laisvės kovotojų atminimą.

Vilniaus Lukiškių aikštė yra svarbi ne tik atminties aspektu. Kaip miesto aikštė ši vieta turi ir kitas funkcijas. Konkurso sąlygų architektūrinėje užduotyje buvo numatyta, kad didesnioji aikštės dalis – žaliasis liepų žiedas, suoliukai, vejos salos, nauja kultūrinė erdvė ties Šv. Apaštalų Pilypo ir Jokūbo bažnyčia – bus skirta kasdieniam miestiečių poilsiui. Paminklui ir šventiniams, valstybės renginiams skirta atviroji aikštės dalis užims tik apie trečdalį Lukiškių aikštės teritorijos.

Pirmąją vietą pelnė Vidmanto Gylikio, Vytenio Hansell ir Ramunės Švedaitės projektas „Tautos dvasia“, vaizduojantis sielos nerimą – iš narvo išlekiantį paukštį.

Eltos nuotr.

Dar 18 žmonių pripažinti įtariamaisiais Sausio 13-osios byloje

Vilnius (BNS) – Vilniaus teismas dar 18 asmenų pripažino įtariamaisiais 1991 m. Sausio įvykių baudžiamojoje byloje. Šiuo metu iš viso jau 78 asmenys yra pripažinti įtariamaisiais Sausio 13-osios byloje. Gegužės 17 d. tas pats teismas patenkino prokuroro prašymą ir 20 asmenų pripažino įtariamaisiais. Vėliau birželio 10 d. teismas dar 30 asmenų pripažino įtaria-

maisiais, o birželio 20 – dar dešimt. Įtariamieji yra Rusijos bei Baltarusijos piliečiai, o tyrimas atliekamas dėl nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų. Baudžiamojon atsakomybėn iš viso siekiama patraukti 81 asmenį: Komunistų partijos vadovus, gynybos, vidaus reikalų ministerijos, KGB atstovus.

Paskelbti dokumentai apie KGB veiklą

Vilnius (BNS) – Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (LGGRTC) svetainėje kgb-veikla.lt paskelbė Lietuvos ypatingajame archyve saugomus dokumentus, liudijančius apie sovietų saugumo KGB veiklą kontroliuojant turizmą. Iš viso paviėšinti 62 nauji dokumentai. Jie atskleidžia KGB agentūrines-operatyvines priemones, taikytas prieš

užsienio turistus, jų tikrinimą ir sekimą. Taip pat paskelbti dokumentai, liudijantys apie agentų ir patikimų asmenų įtraukimą į turistines grupes, vykusias iš Lietuvos į užsienį, ir tų grupių kontrolę. Pavyzdžiui, 1978–1979 m. iš Lietuvos į vadinamąsias kapitalistines, socialistines ir besivystančias šalis vyko 165 turistinės grupės: 5,065 asmenys.

Švietimo strategijos tikslai

Vilnius (BNS) – Švietimo strategijos projekte vienu iš trijų pagrindinių tikslų nurodyta siekti, kad mokytojų bendruomenėje didžiąją dalį sudarytų nuolat tobulėjantys ir našiai dirbantys mokytojai. Taip pat nurodoma, kad būtų sumažintas patyčias patiriančių moksleivių skaičius, daugėtų mokytojų vyrų, bent vienas universitetas patektų tarp 500 pasaulio geriausiųjų, didėtų švietimui skiriama bendrojo vidaus produkto (BVP) dalis. Derinimui įstaigoms pa-

teiktame projekte teigiama, kad pastaraisiais metais smukęs švietimo biudžetas turėtų būti atstatytas. Strategijos sėkmė priklausys nuo švietimo sistemos pajėgumo pritraukti dirbti gambiausius žmones, galinčius perteikti savo patirtį kitiems. Šiuo metu į švietimo ir ugdymo studijas prašymus teikia asmenys, vidutiniškai surinkę 13,8 stojamojo balo, o į populiariausias studijų kryptis – beveik 19 balų.

Didėja įtampa dėl paslapčių viešintojo Snowden

Washington, DC (BNS) – JAV prezidentas Barack Obama liepos 12 d. kalbėjosi telefonu su Rusijos vadovu Vladimiru Putinu po to, kai Baltieji rūmai perspėjo Maskvą nesuteikti „propagandos platformos“ besislapstančiam Amerikos žvalgybos paslapčių viešintojui Edward Snowden, pasiūlant jam prieglobstį. Šis pokalbis įvyko po to, kai E. Snowden pareiškė pageidaujantis laikino prieglobsčio Rusijoje, kurioje jis jau tris savaites yra įstrigęs vieno oro uosto tranzito zonoje. B. Obama ir V. Putino pokalbis buvo suplanuotas prieš kelias dienas. B. Obama ketina rugsėjį vykti į susitikimą su V. Putinu, su kuriuo jo santykiai gana įtempti, o vėliau dalyvauti Didžiojo dvidešimtuko (G-20) viršūnių susitikime Sankt Peterburge. Aukšti JAV pareigūnai

perspėjo Maskvą, kad laikino prieglobsčio suteikimas E. Snowden kirstųsi su jos pareiškimais, kad Rusija nenori, jog šis skandalas pakenktų santykiams su Washington. E. Snowden pavyzdys rodo, kad yra būtinybė apsaugoti visuomenės informuotojus, įskaitant žvalgybos agentūrų darbuotojus, kurie atskleidžia žmogaus teisių pažeidimus, pareiškė Jungtinių Tautų (JT) žmogaus teisių vadovė Navi Pillay. Skelbiama, kad E. Snowden turi pakankamai informacijos, jog per vieną minutę padarytų daugiau žalos, nei kas nors tai yra padaręs JAV istorijoje. Tačiau jo tikslas esą yra parodyti rizikas, kurios kyla žmonėms visame pasaulyje naudojantis informacijos programomis ir nežinant, kad jie yra sekami.

E. Snowden gynėjai.

Scanpix nuotr.

Kosovas paskelbė amnestiją serbams

Priština (ELTA) – Kosovas liepos 11 d. paskelbė amnestiją tautinę mažumą sudarantiems serbams, kurie nepakluso vyriausybei. Tai svarbus žingsnis gerinant santykius su Serbija ir padėsiantis abiem šalims priartėti prie Europos Sąjungos (ES) narystės. Priimtas įstatymas atleidžia nuo atsakomybės serbus, kurie nepa-

kluso Kosovo valdžiai po nepriklausomybės nuo Serbijos paskelbimo 2008 m. Amnestija yra svarbus žingsnis abiem šalims. Susitarimas atvėrė galimybę Belgradui pradėti derybas dėl ES narystės, o Priština gali išplėsti savo valdžią šiaurinėje, daugiausia serbų gyvenamoje, Kosovo dalyje.

Pirmajam Europoje komunizmo aukų memorialui Rumunijoje – 20 metų

Bukareštas (BNS) – Rumunijos muziejuje nuo komunizmo nukentėjusiems žmonėms, kuris prieš 20 metų buvo įkurtas kalėjimo vietoje, liepos 14 d. paminėti jo metinių susirinko buvę disidentai ir politiniai kaliniai. Sigeto memorialas šalies šiaurėje esančiame Sigetu Marmaciėjaus mieste, buvusiam sustiprinto režimo kalėjime, buvo įsteigtas treji metai po to, kai 1989-aisiais buvo nuverstas ir nužudytas diktatorius Nicolae Ceausescu. Muziejus pasakoja apie siaubą, kurį teko patirti šimtams tūkstančių europiečių, gyvenusių už Geležinės uždangos nuo Antrojo pasaulinio karo

iki komunizmo žlugimo. Istorikų surinkti šurpūs liudijimai apie savavališkus suėmimus, kankinimus, prievartinį darbą ir trėmimus rodomi buvusio kalėjimo, kuriame anuomet žuvo daug žmonių, kamerose. „Čia jūs galite girdėti aukų balsus“, – sakė rumunų poetė Ana Blandiana, kuri įkūrė memorialinį muziejų su savo vyru Romulus Rusan. Šiame kalėjime buvo slapta laikoma daugiau kaip 200 Rumunijos politikų, intelektualų, kunigų ir žurnalistų, iš kurių 54 mirė. Rumunijoje nuo 1945 iki 1989 m. dėl politinių priežasčių buvo nuteista ir įkalinta daugiau kaip 600,000 žmonių.

Smurto išpuoliai Šiaurės Airijoje

Belfastas (ELTA) – Šiaurės Airijoje per tradicines Oranžinio ordino eitynes dvi naktis tęsėsi smurto išpuoliai. Į mestus butelius su padegamuoju skysčiu, akmenis, plytas policija atsakė vandens patranka. Vieną policininką apsiautė liepsnos, kai į jį pataikė butelis su padegamuoju skysčiu, tačiau jo kolegoms pavyko greitai užgesinti ugnį. Anot vieno liudininko,

policininkas po medikų apžiūros liko kolegų gretose. Nuo tada, kai buvo pasirašyta taikos sutartis 1998 m., labai sumažėjo anksčiau net po kelias savaites trukusių nesantaikos smurto išpuolių, tačiau jų tarp dviejų religinių grupių vis dar kartais pasitaiko. Didžioji Belfasto dalis išlieka padalinta į dvi religines ir tautines sritis.

ŠVENTADIENIS

Gyvenimo pokyčių šerdis

KUN. VYTENIS VAŠKELIS

Visko pradžia ir pilnuma yra Žodis (Jn, 1–1), kuris iš beribio gerumo pašaukė iš nieko į buvimą daiktus (plg. Rom 4, 17), o žmonėms suteikė kilniausių savojo panašumo savybių (plg. Pr 1, 27). Nors pirmąpradė kaltė žmonių vidų užliejo griauinančios destrukcijos tvanu, bet Dievo Sūnaus atėjimas, mirtis bei prisikėlimas sunaikino nuodėmės tamsybių nebūtį, ir Šventosios Dvasios viską perkeičiančiu išsiliejimu įvyko didysis visų žmonijos vaikų sutaukinimas su Dievu Tėvu.

Tai, ką svarbiausia turėjo atlikti Visagalis, Jis įvykdė. Dabar – mūsų eilė. Kad pagal šio sekmadienio Evangelijos mintį galėtume laimėti amžinąjį gyvenimą (plg. Lk 10, 25), jau seniai yra išmušusi dieviškos malonės valanda kaskart gyvenimu liudyti, jog neabejingai priimame pagrindinį bei nekintantį Dievo meilės priesaką (plg. Lk 10, 27).

Mozės įstatymo žinovas, beje, norėdamas Jėzų sugauti klystantį kalbant, tarsi iš pradinės mokyklos vadovėlio puikiai išpyškino, kad mylėti Dievą yra svarbiau už viską, o artimą – kaip save patį. Kristus, kiaurai visus žmones pažindamas, užuot jam priekaištavęs, kad jo sugedusioje širdyje ką tik šnypštė veidmainystės gyvatė, už atsakymą (pagal mūsų vertinimo skalę) jam parašė dešimtuką ir paliepė į Dekalogo meilės viršūnę kaip alpinistui kasdien kopti, pasiremiant kasdienių darbų ištikimybės smailia lazda.

Kad būtų aiškiau, kas yra artimo meilė, Jėzus pateikė palyginimą apie gailestingąjį samarietį, kuris anuomet žydui buvo ne-naudėlis. Ne žydų kunigas ir levitas, kai tikrai galėjo, ištiesė pagalbos ranką plėšikų sumuštam leisgyviui vyrui, bet bevardis samarietis, kuris tapo visiems ir tūkstančiams metų sektinu modeliu bei dvasinių raupsų naikinimo priešnuodžiu. Į jo galvą ne tik buvo įsi-smelkusi gailestingumo kiekvienam sutiktam žmogui malonės sėkla, bet svarbiausia, kad savo širdyje tarsi motina iščiose „nešiojosi“ užgimusių meilės neregimą kūdikį, kurio mažiausias suspurdėjimas jį ragino sau tarti: „Negaliu būti nepateisinamai pasy-vus, nedelsiant atsiliėpsiu konkrečiu veiksmu ir skubėsiu ypač ten, kur dabar kai kurie mano aplinkiniai pagrįstai tikisi, kad Dievo vardu galėsiu jiems padėti...”

„Ką turėčiau daryti, kad pamilčiau savo artimą?“ – „Nustok nekęsti savęs”.

Mokinys ilgai ir rimtai mąstė apie šiuos žodžius ir grįžęs paklausė: „Bet aš save myliu per daug, nes esu savanaudis ir egoistas. Kaip galiu iš to išsivaduoti?“ – „Būk draugiškas sau ir tavo „ego” bus patenkintas. Tai suteiks tau laisvę mylėti savo artimą”.

Senolio žodžiai apie savojo ego patenkinimą reiškia ne netikra-jam „aš” pataikavimą, jo įgeidžių „užmuilinimą”, bet suvokimą, jog reikia liautis per daug save mylėjus, kad ši meilė taptų nepropor-cingai kaip puikybės balionas išsipūtusi ir vestų į dieviškos tvarkos suardymą, kai savo mintis vertiname labiau nei Dievo ir todėl, užuot vykdę savo pašaukimą, tvarkingai besistengdami mylėti save, to ne-darome, nes auganti savimeilė slopina mūsų tikrosios tapatybės „aš” želmenį. Tada galime patys sau tapti didžiausiais priešais – būti nelemto savyje susiskaldymo liudytojais. Apaštalas Paulius rašė: „Aš net neišmanau, ką darąs, nes darau ne tai, ko noriu, bet tai, ko nekenčiu. (...) Jau nebe aš tai darau, bet manyje gyvenanti nuo-dėmė” (Rom 7, 15–17).

Taigi tik tuomet, kai žmogus, tikėjimo ir dieviškojo gailestin-gumo stiprinamas drįsta įveikti savo siurus egoistinius interesus, iš-eina iš savo žmogiško ribotumo nelaisvės ir, sutardamas su savimi, džiugiai bei laisvai nusišypso prieš jį atsivėrusiam pasauliui. Be abejo, tai – kviečio grūdo apmirimo žemėje rezultatas (plg. Jn 12, 24), tai yra tikrojo apmirimo savo nuodėmingumui gyvenimo kelias, ve-dantis iš prakeikimo tuštumos į gyvenimo pilnatvę. Pasak Anne Swetchine, turtingi esame tik tuo, ką duodame. O skurstame dėl to, kad atsisakome duoti.

Tad be perstojo turtėkime Kristumi, nes tada labiausiai panašė-sime į patį Dievą, kurio mūsų širdis ir visa būtis labiau trokšta nei mūsų pernelyg racionalus protas. Kai Jėzui paklūsta mūsų širdys, ir nors iš pradžių bei kartais tarsi prisiversdami darome tikėjimo dar-bus, ateina valanda, kada protas liaujasi spyriojęsis, ir, matydamas tikėjimo gerų darbų vaisius, net pats ima skatinti jo šeimininką: „Ir-kis, žmogau, drąsiau į gelmę...”

Bernardinai.lt

DATOS ir SUKAKTYS

Trečioji liepos savaitė

Liepos 15 d.
– Žalgirio mūšio diena.
– 1933 m. **Steponas Darius ir Stasys Girėnas** iš New York lėktuvu „Lituanica” pa-kilo į skrydį per Atlanto vandenyną.

Rembrandt. Saskija. 1635.

– 1606 m. gimė **Rembrant** – olandų ta-pytojas, grafikas. Vienas žymiausių pasaulio dailininkų. Jis yra pirmasis dailininkas, meist-riškai naudojęs šviesą, šešėlius, įvairius švie-sos būdus. Piešiniuose išryškintas žmogaus veidas, paliko daug galvos studijų. Sukūrė daug portretų („Autoportretas”, „Danaja”), biblinių kompozicijų („Vakarienė Emause”, „Betsabėja”), romantinių peizažų („Žiemos peizažas”). Rembrant palikimas – apie 800 paveikslų, 300 graviūrų ir 2,000 piešinių, be-veik 100 autoportretų. Jo kūryba XIX a. tapo realistinės dailės pavyzdžiu daugelio šalių menininkams. (Mirė 1669 m.).

Liepos 16 d.
– 1913 m. Gėliūnuose gimė **Bronius Laurinavičius** – kunigas, Lietuvos Helsinkio grupės narys. Gynė tikinčiųjų teises, rašė pa-reiškimus, kritikuojančius sovietų valdžią. (Tragiškai žuvo Vilniuje 1981 m.).
– 1933 m. gimė **Algimantas Stanislo-vas Gečys** – JAV lietuvių visuomenės veikė-jas, inžinierius.

Liepos 17 d.
– Pasaulio lietuvių vienybės diena.
– 1933 m. nuskridęs 6,411 km ir sėk-mingai įveikęs Atlanto vandenyną, tuometi-nės Vokietijos teritorijoje sudužo lėktuvas „Lituanica”.
– 1954 m. mirė **Vincas Krėvė-Mickevi-čius** – lietuvių literatūros klasikas, profeso-rius, ministras (gimė 1882 m.).
– 1992 m. mirė **Albinas Liaugminas** – pedagogas, psichologas, JAV lietuvių visuo-menės veikėjas, filosofijos daktaras (gimė 1907 m.).

Liepos 18 d.
– 1918 m. gimė **Nelson Mandela** – pir-masis demokratiškai išrinktas Pietų Afrikos Respublikos prezidentas. 1993 m. jis apdo-vanotas Nobelio (taikos) premija.
– 1892 m. mirė **Thomas Cook** – jis įsteigė pirmąją kelionių agentūrą, kuri da-bar yra „Thomas Cook Group” (gimė 1808 m.).

Liepos 19 d.
– 1979 m. mirė **Adomas Varnas** – dai-lininkas tapytojas, grafikas, fotografas, liau-dies meno rinkėjas, propaguotojas ir puose-lėtojas, dailės pedagogas, scenografas. Kūrė realistinius portretus, peizažus, grafikos dar-bus (gimė 1879 m.).

Liepos 20 d.
– 1923 m. Pumpėnuose gimė **Česlovas Kavaliauskas** – kunigas, teologas, poetas, Biblijos vertėjas. Baigė Kauno kunigų semi-

nariją. 1950–1956 m. kalintas Sibiro lage-riuose. Dalyvavo 1953 m. Norilsko sukilime, sukūrė jo himną „Šiaurės vėtroje vyrai pa-kirdo”. Polemizavo su marksistine religijos ir Bažnyčios kritika, egzistencializmo, teosofi-jos ir reinkarnacijos teorijomis, skelbė straipsnius pagrindinėje spaudoje. Domė-josi moderniaja teologija, fizikos ir astrono-mijos mokslų naujovėmis, juose įžvelgė Kū-rėjo išminties liudijimus. Susirašinėjo su Vo-kietijos, Lenkijos, Rusijos, Izraelio mokslini-kais fizikais ir teologais. Iš senovės graikų kalbos išvertė Naująjį Testamentą, patristikos kūrinių, iš anglų ir kitų kalbų – pasaulietinės poezijos. Parašė: „Trumpas teologijos žody-nas”, „Tarp fizikos ir teologijos”. Vienas žy-miausių XX a. II pusės Lietuvos teologų. (Mirė Vievyje 1997 m.).

Kun. Č. Kavaliauskas.

– 2003 m. Philadelphia mirė **Vincas Ma-ciūnas** – literatūrologas, filologijos mokslų daktaras. 1932 m. baigė Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakultetą, 1932–1933 m. studijavo Bonos ir Miuncheno universitetuose. 1939 m. filologijos mokslų daktaras. Nuo 1935 m. Vytauto Didžiojo uni-versiteto ir Vilniaus universitetų dėstytojas. 1944 m. pasitraukė į Vakarų. Nuo 1949 m. gyveno Philadelphia, iki 1978 m. dirbo Penn-sylvania universiteto bibliotekoje. Daugiau-sia tyrinėjo XIX a. lietuvių literatūrą. (Gimė Papilėje 1909 m.).
– 1969 m. JAV astronautas **Neil Armstrong** pirmasis pasaulyje išsilaipino Mėnulyje.

Neil Armstrong.
– 1822 m. gimė **Gregor Johann Mendel** – Austrijos vienuolis augustinas, ge-netikos pradininkas. Žinomas bitininkas (mirė 1884 m.).

Liepos 21 d.
– 1902 m. gimė **Antanas Salys** – lietu-vių kalbininkas, eksperimentinės fonetikos pradininkas Lietuvoje. Sudarė detalią lietuvių kalbos tarmių klasifikaciją ir parengė pirmąjį lietuvių kalbos tarmių žemėlapi. Vienas žūr-nalo „Gimtoji kalba” steigėjų ir redaktorių. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, vėliau – į JAV (mirė 1972 m.).

Kaip 1933 metų liepos 19–20 dienomis Kaune buvo laidojami Steponas Darius ir Stasys Girėnas

Biržai. S. Dariaus ir S. Girėno žūties paminėjimas prie paminklo Žuvusiems dėl Lietuvos Nepriklausomybės (autorius – skulptorius R. Antinis). 1933. 07. 20. Prie paminklo kalba daktaras Jokūbas Mikelėnas. Vainiką laiko iš kairės: jaunalietuviai Subačiūtė, Jonas Radzivosas, Tonkūnaitė.

ANTANAS SEIBUTIS

Šiemet sukanka 80 metų, kai 1933 metų liepą lietuvių lakūnai Steponas Darius ir Stasys Girėnas perskrido Atlanto vandenyną. Liepos 15 d. pakilę iš New York, lakūnai perskrido Atlantą ir liepos 17 dieną žuvo Pščelniko miške, tuometinės Vokietijos Soldino apylinkėse, dabar – tai jau Lenkijos teritorija.

Pasaulinės aviacijos istorijoje šis skrydis minimas kaip vienas iš tiksliausių. Lakūnai iki katastrofos vietos per 37 val. 11 min. nuskrido 6,411 km. Pasiektas antras rezultatas pasaulyje pagal skrydžio nuotolį ir ketvirtas pagal ore išbūtą laiką. Lietuvos Respublikos Seimas 2013 metus paskelbė Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą metais.

O tais jau tolimais 1933-iais metais didvyriai lakūnai buvo iškilmingai palaidoti. Laidojimo komitetas sudarė laidotuvių, vykusių liepos 19–20 dienomis, tikslų planą, kuris ir buvo pavišintas spaudos leidiniuose.

Tragingai žuvusių ats. Kap. S. Dariaus ir S. Girėno laidotuvių tvarka

Laidojimo komitetas, sudarytas iš vyriausybės ir priėmimo komiteto atstovų skelbia:

Liepos 19 d.

1. Lėktuvui nusileidus Kauno aerodrome ir iškėlus iš lėktuvo karstus, apdengus tautinėm vėliavom, grojamas Tautos himnas. Garbės sargyba gerbia ginklu.

2. Karstus nešant į pakilą, orkestrai groja maldą.
Garbės kuopai komanda: „Kepures nusiimk“.

3. Atnešus ir padėjus karstus ant pakilos Ministeris Pirmininkas p.Tūbelis skaito J. Eksc. Pono Respublikos Prezidento aktą ir sega prie karstus dengiančių vėliavų Vyčio Kryžiaus ordino ženklus. Karstai pridengiami Vyčio Kryžiaus Ordino vėliavomis. Orkestras groja maršą. Garbės sargyba gerbia ginklu.

4. Susisiekimo Ministerio inž. V. Vileišio žodis.

5. Pono Jungtinių Š. Amerikos Valstybių Atstovo žodis. Orkestras groja J. Š. Amerikos Valstybių himną. Garbės sargyba gerbia ginklu.

6. Transatlantinių lakūnų Dariaus ir Girėno Priėmimo Komiteto Pirmininko Prof. Z. Žemaičio žodis.

7. Liet. Karo Aviacijos Viršininko Generalinio Štabo Pulkininko Pundzevičiaus žodis.

8. Eisena į Dariaus – Girėno g-vę. Karstai nuimami nuo pakilos ir nešami prie Dariaus – Girėno gatvės. Čia juos sutinka Kauno Burmistras. Burmistro žodis. Gatvė atidaroma.

9. Karstus perima bažnytinė procesija ir lydi į Arkikatedrą – Baziliką. Dalyviai eina nustatyta tvarka.

Liepos 20

9.30 val. pamaldos Bazilikoje, kurias celebruos J. E. Arkivyskupas Metropolitas J. Skvireckas. Pamokslą sakys jo Magn. Dvasinės Seminarijos Rektorius Prof. P. Penkauskas. Po pamaldų gedulingoji eiseną eina į kapus. Dalyviai eina iš aerodromo nustatyta tvarka.

Gedulingoji procesija eina: Vilniaus ir Prezidento gatvėmis, Laisvės Alėja, Vytauto prosp. į kapines. Prie Bazilikos iš ryto organizacijų nariai, eisenos dalyviai rikiuojasi Rotušės aikštėje tvarkdarių nurodomoje eilėje; organizacijų vėliavos su palydovais eina į Baziliką.

Artimieji, giminės, vyriausybės, diplomatinio korpuso nariai, karo vadovybė, aukštieji valdininkai, žymesnieji visuomenės veikėjai atvyksta į Baziliką pro šonines šventoriaus duris ir eina į presbiteriją pro zakristiją.

Vėliavos pro didžiąsias duris eina į Baziliką ir sustoja joms nurodytoje vietoje.

Kalbos prie kapinių koplytėlės Ministerio Pirmininko ir organizacijų atstovų. Vėliavos įleidžiamos į kapines ir sustoja tvarkdarių nurodytoje vietoje. Organizacijų dalis sustoja kapinėse, dalis gatvėse tvarkdarių nurodytose vietose.

Ministerio Pirmininko išakymu Liepos 20, didvyrių laidotuvių dieną,

Dariaus ir Girėno palaikų pagerbimas Aleksoto aerodrome 1933 m. liepos 19 d. Karstai uždengti Lietuvos ir JAV vėliavomis. Vokiečių lėktuvą nuo sienos iki Aleksoto lydėjo 9 lietuvių lėktuvai. 16 val. 10 min. lėktuvas su Dariaus ir Girėno karstais, triskart apskridęs miestą, nusileido Aleksoto aerodrome. Žuvusių lakūnų laukė apie 50 000 žmonių. Bažnyčių varpai ir fabrių sirenos laidotuvių procesiją palydėjo iki Arkikatedros bazilikos, kur visą naktį žmonės ėjo atsisveikinti su tautos didvyriais.

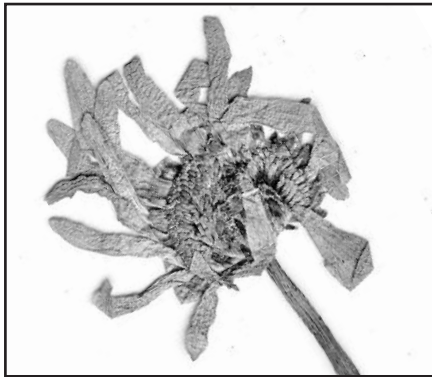
įstagų tarnautojai atleidžiami nuo darbo, kad galėtų laidotuvių iškilmėse dalyvauti. Pageidaujama, kad ir privatių įmonių ir įstaigų savininkai tą dieną atleistų nuo darbo tarnautojus ir darbininkus.

Laidotuvių Komitetas

Iškilmingose ceremonijose liepos 19-ąją dalyvavo ir biržietė mokytoja Kotryna Venslovaitė-Balčiūnienė (1899 Braškiuose – 1994 Biržuose), dirbusi Šukionyse, Nausėdžiuose, Vabalninke, Gataučiuose, Grumšliuose, Smilgiuose, Einoriuose. Ji, matyt, kaip daugelis ten dalyvavusių, atminimui pasiėmė gėlės žiedą ir jį išdžiovino. Tą ir liudija įrašas ranka „Gėlės nuo jų karstų“ ant Laidotuvių Komiteto išleistos instrukcijos.

Tuo pačiu metu kaip ir Kaune,

Biržuose 1933 metų liepos 20 dieną prie paminklo Žuvusiems dėl Lietuvos Nepriklausomybės susirinkę biržiečiai irgi pagerbė Atlanto nugaletojų atminimą, padėjo jų garbei skirtus vainikus.

Sudžiovintas gėlės žiedas nuo lakūnų karstų.

AKIŲ LIGOS

**DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER**
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
**4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL**
Tel. 708-422-8260

**DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA**
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
**6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638**
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

**Apsilankykite
„Draugo“
internetinėje
svetainėje**

www.draugas.org

Seminaras pamario krašte

EMILIJA ALGAUDĖ BUKONTIENĖ

Pasibaigus mokslo metams Kaliningrado srities regioninės lietuvių kalbos mokytojų asociacijos pirmininkas Aleksas Bartnikas sukviečia krašte dirbančius lietuvių kalbos, etnokultūros ir muzikos mokytojus į tradicinį vasaros seminarą. Jie organizuojami vis kitame Lietuvos regione, todėl turime galimybę pabuvoti gražiausiose Lietuvos vietose.

Šiomet jau 8-ojo seminaro tema – „Vaiko etnokultūrinis ugdymas: tradicijos ir plėtros galimybės, tikslas – etnokultūros, tautiškumo tradicijų puoselėjimas, tautinės savimonės formavimas”.

Mus priėmė Šilutės rajono švietimo pagalbos tarnyba, vadovaujama Juditos Blinkievičienės. Asociacijos pirmininkas A. Bartnikas supažindino su lietuviškuoju švietimu Karaliaučiaus krašte. Lietuviškos klasės, lietuvių kalbos, etnokultūros, muzikos fakultatyvai, būreliai, vaikų folkloro ansambliai veikia 24 srities švietimo įstaigose.

Šilutės rajono švietimo skyriaus vedėja Birutė Tekorienė linkėjo gerų akimirkų, sakydama, kad jų rajone grožį ir gyvenimą kuria žmonės ir vanduo.

Seminare dalyvavo Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerijos specialistai Petras Navickas ir Daiva Žemgulienė. P. P. Navickas perdavė kanclerio Dainiaus Numgaudžio sveikinimus, kalbėjo apie darbinis klausimus, ataskaitas, sutarties pratęsimą.

Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerijos užsienio lietuvių departamento specialistė Aušra Dumbliauskienė pasidžiaugė, kad su Kaliningrado srityje dirbančiais mokytojais tęsiasi bendradarbiavimas, nors šią sritį nuo Naujųjų metų kurojo švietimo ir mokslo ministerija. P. Aušra priminė, kad liepos 17 d. įrašyta į atmintinų dienų sąrašą kaip pasaulio lietuvių vienybės diena, kalbėjo apie ministerijos skelbiamus konkursus užsienio lietuviams.

Šiame seminare, kaip ir ankstesniuose dalyvavo Marijampolės kolegijos dėstytoja Valė Sorakaitė ir kalbėjo apie lietuvių kalbos morfologijos normas, jų taikymą, pedagogo tarmės svarbą mokymo procese, lietuvių kalbos tarmes, nes šie metai paskelbti tarmių metais.

Šilutės turizmo ir paslaugų verslo mokyklos direktorius Pranas Avizinis, šioje mokykloje dirbantis 30 metų, supažindino su krašto istorija, kalbėjo apie baltų gentis, lietuvių kovas su kryžiuočiais, lietuvininkų padėtį, išymius žmones, padėjusius lietuvių raštijos pagrindus, artėjantį K. Donelaičio 300-ųjų metinių jubiliejų.

Šilutiškiai dalijosi gerąja darbo patirtimi apie etninę kultūrą bendrojo ugdymo įstaigose. Vientisą ugdymo sistemą ir jos tikslus, neformalųjį švietimą, švietimo pagalbos tarnybos darbą, psichologinę pagalbą, integracijos galimybes.

Šilutės muziejaus etnografe Indrė Skablauskaitė vaišino kava, supažindino su lietuvininkų kافijos ruošimo ir gėrimo tradicijomis.

Turizmo ir paslaugų verslo mokyklos kiemelyje vykusioje vakaronėje Šilutės folkloro. Žiūrėjome nuotaikingą šio kolektyvo pragramą „Laimužės lemta”. Ansamblio „Verdainė” vadovė, Lietuvos

Koncertuoja Šilutės folklorinis ansamblis „Verdainė”.

tantė Regina Jokubaitytė papasakojo apie pamario krašto folklorą, ansamblio repertuarą, pasirošimą 2014 m. Lietuvių dainų šventei.

Antrąją seminaro dieną vyko į Kintus, bažnytkaimį Kuršių marių krante, į Vydūno kultūros centrą, kurį sudaro muziejus, dailės ir muzikos mokyklos klasės. Centro direktorė Rita Tarvydienė papasakojo apie muziejų, kuris įkurtas 1994m., supažindino su Mažosios Lietuvos filosofo, rašytojo, kultūros veikėjo Vydūno Vilhelmo Storostos gyvenimu, asmenybe ir kūryba. Apžiūrėjome muziejuje eksponuojamą Vydūno knygų, fotografijų, laiškų, atvirukų kolekciją, pamatėme garsiąją Vydūno arfą, kurią vyduniečiai parvežė iš Talino. P. Asta ir Rita pasakojo apie muziejuje organizuojamus renginius, amatų kiemą, lankėmės dailės klasėse, apžiūrėjome įvairia technika atliktus moksleivių darbus.

Kintuose dalyvavome edukacinėje programoje „Senieji pamario krašto amatai”, klausėmės pasakojimo apie vėtrunges – prietaisą vėjo kryptčiai rodyti. Šiame krašte vėtrungė dar vadinama vėjarode, vėlunga, velunga, vėlūku. Jos sukasi vėjuje, turi oficialius ženklus, rodančius, kuriai vietai priklausė valtys. Vėtrungių tėvu laikomas Ernestas Vilhelmas Berbomas, gyvenęs 18a. pab. - 19a. pirmojoje pusėje Muizės dvare Šilutės rajone. Ne tik klausėmės pasakojimo apie vėtrunges, bet ir patys mokėmės jas daryti ir spalvinti ir kaip suvenyrą parsivežėme į namus.

Atvykome į vienintelę Nemuno salą Rusnę, kur etnokultūros centre klausėmės etnokultūros ir informacinio centro direktorės Birutės Servienės pasakojimo apie bažnytkaimį, salą, dvarą, tiltą, pavarinius potvynius, Rusnės gamtinį ir istorinį paveldą. Taip pat dalyvavome edukacinėje programoje, kur B. Servienė supažindino su karpinių menu, patys karpėme kaimo gryčios langų užuolaidėles. Paivaikščiujome po salą, kur yra 186 liepų alėja, iki Lietuvos sienos, pabuvojome Uostadvaryje prie vieno seniausių taisyklingo aštuonkampio formos švyturio, klausėmės pasakojimo apie vandens kėlimo stoties darbą.

Lankėmės Rusnės etnografinėje sodyboje – muziejuje, įkurtame 1997m. Valerijos ir Kazimiero Banių iniciatyva Skirvytėlės kaime. Žvejo sodybą sudaro gyvenamasis namas, tvartas, daržinė ir malkinė.

Paskutiniąją seminaro dieną rinkomės Šilutės F. Bajoraičio viešojoje bibliotekoje, kur jos darbuotojai dalijosi patirtimi, supažindino su atskirų bibliotekos skyrių darbu. Šiame erdviame pastate biblioteka įsikūrusi nuo 2006 m. Ji pavadinta poeto, publicisto, visuomenės veikėjo Fridricho Bajoraičio, kuris 1905m. įsteigė pirmąjį kilnojamąjį kny-

gynėlį. Biblioteka turi daug bendradarbiavimo partnerių, organizuoja įvairius renginius: kūrybinius edukacinius užsiėmimus, tradicinius edukacinius užsiėmimus, tradicines lietuvių tautos šventes, Knygos muziejų.

Pabuvojome vienintelėje mieste Žibų pradinėje mokykloje, kurioje mokosi 280 moksleivių. Direktorė Elena Šarkienė supažindino su mokyklos, kuri pasirinko meninio ugdymo kryptį, darbu, apžiūrėjome šviesius, skoningai įrengtus kabinetus.

Seminaro apibendrinime dalyvavęs Lietuvos Respublikos konsulato Kaliningrade generalinis konsulas Vaclovas Stankevičius dėkojo srities mokytojams už darbą, kalbėjo apie konsulato funkciją – plėsti lietuvių Kaliningrado srityje.

A. Bartnikas dėkojo už nuosirdų priėmimą, šilumą, kurią jautėme seminaro metu, pasidžiaugė, kad Lietuvoje yra tokių kolegų, kurie supranta mūsų darbą ir poreikius, akcentavo aukštą seminaro lygį, tinkamą pasirošimą ir išbaigtumą.

Nuosirdžiai dėkojame Šilutės rajono švietimo pagalbos tarnybos direktorei Juditai Blinkievičienei, kuri, atidėjusi savo darbus, visas tris dienas mumis rūpinosi, globojo, lydėjo ir organizavo seminaro darbą, ir visam jos vadovaujamam kolektyvui. Ypatingą padėką reiškiame Šilutės turizmo ir paslaugų verslo mokyklos direktoriui Pranui Aviziniui, visam mokyklos personalui už sudarytas puikias gyvenimo sąlygas ir labai skanų maistą.

Seminarą parėmė Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo, Užsienio reikalų ministerijos Mažosios Lietuvos fondas. Organizacinio pobūdžio pagalbą teikė Vilniaus vidurinė mokykla Lietuvių namai. Dėkojame už tas nuostabias bendravimo akimirkas, nes mes, pasklidę po įvairias Kaliningrado srities mokyklas, susitinkame tik bendruose renginiuose. Susirinkę aptarėme aktualius darbo klausimus, sprendėme iškilusias problemas. Ačiū visiems, prisidėjusiems prie šio seminaro tokia gražiame gamtos kampelyje organizavimo. Visiems seminaro dalyviams įteiktos pažymos apie dalyvavimą edukacinėje programoje.

EKSKURSIJA Į KURŠIŲ NERIJĄ

Mokytoja Aldona Bursteikienė, Karaliaučiaus krašte dirbanti 22-ejus metus ir turinti didelę šio darbo patirtį, organizavo ekskursiją į Kuršių neriją Timiriazovo (Naujosios) ir Jasnojės (Kaukėnų) vidurinių mokyklų lietuvių kalbos ir etnokultūros fakultatyvų moksleiviams. Važiavo ne tik moksleiviai, bet ir kai kurie mokytojai, mokinių tėveliai, Jasnojės vidurinės mokyklos direktorė Zoja Borzenkova, šios mokyklos lietuviško ansamblio „Beržynėlis” dalyviai ir jo vadovė Loreta Makaraitė-Litvinova.

Apie Kuršių neriją, lankomus objektus pasakojo dvi mokytojos: Galina Butkevičienė ir Elena Andropova. Važiavome į reto grožio kampelį, apimtą legendomis. Kuršių nerija – tai 98 km. ilgio ir

liaudies kultūros centro folkloro kolektyvų konsul-

Su vėtrungėmis prie Vydūno kultūros centro Kintuose.

0,4 km. – 4,0 km. pločio pusiasalis, skiriantis Kuršių marias nuo Baltijos jūros. Kaliningrado sričiai priklauso 48 km., Lietuvai – 50 km. Kuršių nerija, kaip sakė mūsų gidės, suformavo jūra, smėlis ir pamario bei jūros vėjai. Ekskursijos dalyviai klausėsi pasakojimo apie Kuršių nerijos susiformavimo istoriją prieš 5–6 tūkstančius metų, kai Rasytė (dabar Rybačij) buvo sala, o jūros bangos ardė pusiasalį, vėjas pustė išplautą smėlį į kopas, nes vokiečių kolonistai iškirto medžius. Keliaujančios kopos užpustė gyvenvietes, kurios atsigavo, pradėjus jas želdinti.

Atvykome į Kuršių nerijos nacionalinį parką, kuris prasideda už 6 km. nuo Zelenogradsko (Kranto), kur yra visos gamtinės zonos. Karališkajame šile didelė gyvūnų ir augalų įvairovė: auga 170 rūšių medžių ir krūmų, peri daugiau kaip 100 rūšių paukščių, veisiasi 50 rūšių žuvų, 295 rūšių žinduolių. Karališkasis šilas niekada nebuvo iškirstas, jam negrėsė keliaujantis smėlis. Nacionalinio parko specialistai atlieka didelį darbą, saugant šio kampelio gamtą.

Gidės papasakojo apie senąjį pašto sausumos kelią, nutiestą nerijoje, kuriuo važiavo Rusijos caras Petras I, imperatorius Aleksandras I, Prūsijos karaliai, karalienė Luiza, prancūzų rašytojas D. Didro.

Atvykome į siauriausią Nerijos vietą Lesnoje (liet. Šarkuva), už 11 km. nuo Zelenogradsko (Kranto). Tarpukariu Šarkuva tapo kurortu, bet praeityje jos gyventojai buvo priversti ne kartą palikti šią vietovę dėl pustomo smėlio.

Kita aplankyta vietovė – Rybačij (Rasytė), kurortas už 34 km. nuo Kranto. Pirmą kartą Rasytės vardas paminėtas 14 a. pr., čia stovėjo kryžiuočių pilis. Vietos gyventojai vertėsi ne tik žvejyba, bet ir žemės ūkiu. Rasytėje buvo veisiami žirgai, 1922–1946m. veikė sklandytojų mokykla, paruošta apie 30 tūkstančių lankūnų, kurie garsėjo pasiektais rekordais, įkurta jaunimo turistinė bazė.

Pabuvojome Rybačij (Rasytės) gamtos muziejuje, ant kurio užrašas „Dievo ir jo gamtos garbei“. Klausėmės muziejaus darbuotojos pasakojimo apie trapią Kuršių nerijos gamtą, muziejaus eksponatus, išdėstytus archeologijos, etnografijos ir gamtos skyriuose. Išgirdome legendą apie milžinę Neringą, supylusią nerijos pylimą. Šią legendą sukūrė vakariniai baltai, o Lietuvoje Kuršių nerijos dalis pavadinta Neringos miestu. Pamatėme kuršių gyvenamąją pa-

talpą, namų apyvokos daiktus, rūbus ir senovinį apavą – klumpes. Užsukome ir į greta esantį Medžio muziejų.

Toliau mūsų laukė šokantis miškas, esantis už 3 km., nuo Rybačij (Rasytės), pavaikščiujome nutiestais mediniais šio miško takais. Stebino įvairių kamienų keistai išsilanksčiusios pušys, kurių Kuršių nerijoje auga 7 rūšys. Išsikraipę, išlinkę medžiai senovės gyventojų tikėjime buvo tarsi vartai į kitą pasaulį, jie vadinami laumės vartais. Klausėmės legendos apie nuostabaus grožio iš kitur atvykusią mergaitę, kuri grojo arfa. Ją išimylėjo sembų kunigaikštis Bartas. Melodijos klausėsi paukščiai, žvėrys ir medžiai, kurie pradėjo šokti ir staiga sustojo, todėl šokio sukury liko kreivi ir sustingę. Sakoma, kad ir dabar siaučiant vėtroms Kuršių nerijoje girdisi arfos garsai.

Lankėmės Rusijos mokslų akademijos Zoologijos instituto paukščių žiedavimo stotyje, kuri veikia nuo 1901m. Stoties darbuotojas, dirbantis joje 30 metų, papasakojo apie praskrendančius paukščius, jų svėrimą ir žiedavimą pavasarį ir rudenį, kai kasmet praskrenda apie 200 tūkstančių paukščių, per dieną sužieduojama iki 10 tūkstančių. Pamatėme didžiū-

Mūsų mylima mamytė, „grandma“, promočiutė

A † A
MARIA ČESNAITĖ KLEINAITIS

Mirė 2013 m. liepos 8 d., sulaukusi 94 metų. Gimė 1918 m. rugsėjo 14 d. Juodpetriuose. Maria buvo a. a. Petro Kleinaičio žmona, a. a. Algimanto ir a. a. Birutės mama. Po karo apsigyveno Vokietijoje. 1957 m. atvyko į Ameriką. Liūdi vaikai: a. a. Algimanto žmona Rūta ir jų vaikai Nina ir Diana; sūnus Alfredas su žmona Irena ir jų vaikai Andrea, Kristina su vyru Brian Reinheimer; jų vaikai Maya ir Kallen; Natalija su vyru Douglas Eichstaedt; duktė Rūta su vyru Arnoldu Končiumi ir jų vaikai Robertas su žmona Karina ir jų vaikai Andriukas ir Matukas, Ričardas su žmona Anna ir jų sūnus Bradley, Aurelia su sužadėtiniu Blake Hillstrom.

Kartu liūdi jos dukterėčia Ingrida Orentaitė, daugelis giminių ir draugų Amerikoje, Lietuvoje, Vokietijoje ir Urugvajuje.

Budėtuvės įvyks ketvirtadienį, liepos 18 d. Lack & Sons 9236 South Roberts Rd., Hickory Hills, nuo 4 val. p. p. iki 8 val. vak.

Laidotuvės įvyks penktadienį, liepos 19 d. 10 val. ryte Ziono evangelikų bažnyčioje 9000 Menard, Oak Lawn, IL vyks pamaldos.

Po pamaldų a. a. Marija bus palaidota Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Vietoj gėlių prašome aukoti Ziono evangelikų bažnyčiai arba Lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškės bažnyčiai.

Nuoširdžiai kviečiame visus dalyvauti atsisveikinime ir laidotuvėse.

Liūdinti šeima

lius tinklus – gaudykles. Tai viena pirmųjų paukščių stebėjimo ir žiedavimo stočių.

42-ajame kilometre nuo Zelenogradsko (Kranto) yra Efo kopa, į kurią užkopėme. Tai 62 metrų aukščio kopa, pavadinta gamtininko Franco Vilhelmo Efo vardu. Tai žmogus, apsodinęs ir sutvirtinęs kopas Rasytėje (Rybačij) ir Pikupoje (Morskoje), taip išsaugodamas šias gyvenvietes nuo užpustymo. Pakilome į 50 m. aukščio apžvalgos aukštelę, pabuvojome prie marių ir Baltijos jūros.

Gidės priminė mokiniams elgesio taisykles, mokė saugoti gamtą ir ją švorią palikti ateinančioms kartoms.

Už turiningą ekskursiją važiavę mokiniai, jų tėveliai ir mokytojai dėkoja Mažosios Lietuvos lietuvių draugijai Čikagoje, visiems aukotojams, prisidėjusiems prie šio projekto. Tai labai naudinga pažintinė išvyka ne tik moksleiviams, bet ir mokytojams, nes kai kurie važiavo pirmą kartą. Ačiū už tai, kad susipažinome su Kuršių nerija, pabuvojome muziejuose, prie jūros ir prie marių.

Emilija Algaudė Bukontienė – Ulanovo (Kraupiško) vidurinės mokyklos mokytoja.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą 1-708-599-9680

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
Lithuania, Latvia, Estonia

Siuntinių priėmimo vietos:

Atlantic Express Chicago, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
Lithuanian Plaza, 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
Kunigaikščių Užėiga, 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Bočių Menė, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)
Rūta, 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Always With Flowers, 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Eurus Deli, 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Kalyna, 338 S. Rohlwing Rd., Palatine, IL 60067 Tel: 847-776-7766
Balalaika Mundelein, 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
Wonders of Nature, 726 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
Back to Nature, 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777

Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **JAV LB Lemont apylinkės Socialinių** reikalų skyrius trečiadienį, liepos 17 d., 1 val. p. p. kviečia visus į PLC skaityklą, kur bus rodomas filmas „Žeimiai“ iš ciklo „Mūsų miesteliai“.

■ **Brighton Park Švč. Mergeles Marijos** Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL), šį sekmadienį, liepos 21 d. 10 val. r., šv. Mišias atnašaus kun. Jaunius Kelpšas. Po šv. Mišių parapijos salėje bus kavutė. Maloniai kviečiame visus dalyvauti. Taip pat primename, kad kiekvieną ketvirtadienį, 8 val. r., šv. Mišios yra laikomos lietuvių kalba. Po šv. Mišių klausomos išpažintys.

■ **Rugpjūčio 24 d. Pasaulio lietuvių** centre vyks (14711 127th St., Lemont, IL 60439) organizacijos The National Lithuanian American Hall of Fame (NLAHF) iškilminga vakarienė, kurioje dalyvaus žymūs lietuviai. Pradžia 6:30 val. v. Bilietus galite įsigyti „Kuni-gaikščių užkeigoje“; „Lithuania Plaza Bakery“. Tel. pasiteirauti: 708-599-9866.

■ **Rugpjūčio 24 d., šeštadienį, 12** val. p. p. JAV LB Waukegan-Lake County apylinkė visus maloniai kviečia į Vasaros palydų šventę „Fourth Lake Resort“ (36670 N. Corona Dr., Lake Villa, IL). Tel. pasiteirauti: 847-855-5294.

■ **Algimanto Kezio paroda „Ankstes-**nių laikų puslapius bevartant“, kuri vyksta Lietuvių dailės muziejuje, Pa-

saulio lietuvių centre, pratęsiama ilgesniam laikui. Lankymo valandos – šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 11 val. r. iki 2 val. p. p. Tel. pasiteirauti: 630-257-2034.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Liepos 21 d., penktadienį, Švč. Mer-**gelės Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolijos seserys organizuoja kasmetinį pikniką seselių sodyboje, Putnam (600 Liberty Hwy., Putnam, CT 06260). Laukiame atvykstant!

■ **Rugpjūčio 18–25 dienomis Neringo-**je vyks stovykla „Meno8Dienos“. Daugiau informacijos ir registracijos anketas rasite Neringos svetainėje: www.neringa.org, o iškilus klausimams, prašome kreiptis į Danguolę Kuolienę el. paštu: danguole@kuolas.com arba tel. 781-383-6081.

■ **Namuose mokomų vaikų tėvai kvie-**čiami į konferenciją – Catholic Home-school Conference, kuri vyks liepos 26–27 dienomis Norh Central College, RCC Building, 440 S. Breinard St., Naperville, IL. Daugiau informacijos: www.ihmconference.org arba tel. 540-636-1946.

■ **Žmonėms, ieškantiems pagalbos –** nemokamas „Psichologinės pagalbos“ telefonas: 1-866-438-7400, pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 6 val. v. iki 10 val. v. Skambinti galima iš visų JAV, kalbame lietuviškai.

S. Dariaus ir S. Girėno transatlantinio skrydžio 80 metų minėjimas Beverly Shores, IN vyks liepos 21 dieną, 2 val. p. p., „Lithuanica“ parke. Po to iškilmės tęsis muziejuje. 1 val. p. p. Šv. Onos bažnyčioje bus atnašaujamos šv. Mišios lietuvių kalba.

Čiurlionio galerijos direktorė Laima Apanavičienė dovanojo LR generaliniam konsului Čikagoje Marijui Gudynui vaikų sukurtų pašto ženklų, skirtų S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio 80-mečiui, lakštus.

Jono Kuprio nuotr.

Tarptautiniame Čikagos oro uoste atidaroma S. Dariui ir S. Girėnui skirta paroda

Liepos 18 d., ketvirtadienį, tarptautiniame Čikagos Midway oro uoste (5700 S. Cicero Ave.) bus atidaroma 80-osioms S. Dariaus ir S. Girėno transatlantinio skrydžio metinėms skirta paroda. Renginio metu pristatoma paroda parengta bendradarbiaujant LR generaliniam konsulatui Čikagoje, Vytauto Didžiojo karo muziejui ir Balzeko lietuvių kultūros muziejui. Projektą parėmė Lietuvos užsienio reikalų ministerija.

Skrydžio minėjimo iškilmės prasidės 10 val. ryto oro uosto „Concourse A“. Minėjime kalbės: LR generalinis konsulas Marijus Gudynas, Čikagos aviacijos departamento direktorė Rosemarie S. Andolino, LR garbės konsulas Čikagoje Stanley Balzekas, jn., vyks apdovanojimų iškilmės. Numatoma, kad šventėje taip pat dalyvaus Čikagos apygardų seniūnės Lona Lane ir Tony Foulkes, miesto merijos atstovas ir kiti.

Maloniai kviečiame visus dalyvauti. Svečių registracija vykdoma generalinio konsulato telefonu 312-397-0382, tr. nr. 200 arba el. pašto adresu kons.cikaga@urm.lt iki liepos 16 d. Atvykstančius į šventę kviečiame rinktis 9:30 val. ryto prie informacijos kiosko žemutiniame aukšte (Information booth, Lower level), iš kur visi organizuotai pro oro uosto apsaugą (būtina turėti asmens dokumentą) bus palydėti iki renginio vietos.

LR generalinio konsulato Čikagoje informacija

www.draugofondas.org

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio konkursas „Toli nuo tėvynės“

Konkursą rengia Čiurlionio galerija, Inc., Lemont, Lietuvos dailės muziejus, Lietuva ir Lietuvių dailės muziejus, PLC, Lemont. Jis vyks 2013 m. rugsėjo 29 d. Atidarymas 12:30 val. p. p.

Konkurse gali dalyvauti viso pasaulio išeivijos lietuviai dailininkai, ne mažiau kaip trejus metus gyvenantys ir kuriantys užsienyje.

Konkurso dalyvis gali pateikti 2 kūrinius, sukurtus po 2007 metų.

Kūrinius ir jų nuotraukas būsimam katalogui siųsti iki 2013 m. rugsėjo 22 d. adresu: Lietuvių dailės muziejus, PLC, 14911 127 th St., Lemont, IL 60439

Tel. pasiteirauti: 630-257-2034.

Premijas skiria Čiurlionio galerija, Inc. pagal sudarytos komisijos įvertinimą ir siūlymus.

Čiurlionio galerijos, Inc. valdyba